

Nederduytsche poemata

<https://hdl.handle.net/1874/36239>

DAN: HEINSII
 Nederduytsche
POEMATA;
 By een Vergader
 en uitgegeven
 Door
 P. S.
 Tot Leyden
 By Hernien van
 Westerhousen N° 1621.

Aen den Edelen Heer,

Mijn Heer

IACOB VAN DIICK,

Ambassadeur ordinaire.

uyt den name en van wegen des Doorluchtichste en Groot-
machtichsten Heer ende Koninck Heer GYSTAFF, den II.
van dien name der SVEDEN, GOTHEN, WENDEN Koninck
ende erf-Vorst, Groot-Vorst in FINLANDT, Hertoch tot
ESTHEN ende WESTMANLANDT:

*residerende by de Hooge Mog. Heeren DE STATEN GE-
NERAEL der Vereenichde NEDERLANDEN.*

V O O R R E D E N .

I

I N H E E R, de Poëet Horatius
 recht gheboren om de sotheydt
 van zijnen tijdt, die niet cleyn en
 was, te bespotten, siende dat een
 groot deel van de Romeinen door
 de groote soeticheydt vande Griec-
 sche sprake, haer eygen teenemael waren ver-
 getende, ende aen een sijde settende; segt dat
 hy ooc de selfde sotheyt begonnen hadde, doch
 dat Romulus, den eersten vader ende oorspronc
 der Romeinen, op eenen nacht by hem quam

omtrent den morgenstondt, als de droomen
gemeenelicken waer vallen, ende seyde hem
in zijn oore; Dat hy dede gelijk de gene die
hout int wout dragen; daer het doch maer al te
veel en wast. Het selide mochtmen niet sonder
reden seggen van onse landfluyden, die door-
gaens de Romeinen, ende somtijds oock de
Griecken, soo veel toegeven, dat zy hare ma-
nieren, sprake, schriften leeren, ende daer in soo
veel tijt besteden ende toebrengen, dat sy nieu-
wers vreemdelingen en sijn dan in haer vader-
landt

landt, nieuwers en dolen, en stameren, belacchellen sijn dan daer zy geboren sijn; geen talen min en kunnen, en leeren, en verstaen, dan die haer de nature ende hare ouders geleert hebben. De Italiaenen sijn de eerste, die in onsen tijdt de geleertheydt ende byna teenemael vervallen sprake der Romeinen weder opgebout ende verciert hebben: maer hebben daerentusschen niet vergeten haer eygen. De geleerde Petrarcha, die soo veel int Latijn gedaen en beschreven hadde, heeft driemael grooter eer

in zijn moeders tale behaelt, ende is veel meer bekend geworden door zijn Toscaenschen sanc, als door alle het geen dat hy aen den dach gebrocht heeft. Politianus heeft hem by zijne grote wetenschap, noch oock by den GriECKschen ende Romeinschen sanck, die hem de susters van Apollo soo mildelicken uytgedeeldt hadden, niet kunnen houden, sonder de Italiaensche poësy te ghedencken. Sanazarius en is niet te vreden gheweest dat hy den Koninck ende Vorst aller Poëten Virgilius in de oude Roomsche sprake had.

V O O R - R E D E N .

ke hadde derven beroepen, heeft oock moeten roonen waer hy gebooren was, ende niet ondanckbaer te sijn tegen het landt dat hem voortgebracht ende opgevoedet hadde: heeft derhalven zijn soete Arcadia in zijn eygen tale uytgegeven. In Vranckrijck, onder veel anderen die niet te vergeefs voor de deuren van Calliope geclopt hebben, ende door haer geleertheydt op de koetsen des Faems geraect sijn, is Petrus Ronfardus ten lesten voortgecomen; den welken men segt dat twaelf geheele jaren besich is

geweeft om hem inde Griekſche tale te oeffenen : (van waer alle geleertheydt ende wetenſchap ontspruyt: maer inſonderheyt de Poëſy haeren eerſten oorspronck , konſte, aerdt ende ſoeticheyt ontleent :) alleenlijcken om in zijn eygen tale te ſchrijven , ende de macchdekens van Parnaffus na zijn vaderlant te trecken. Het welck alſoo hy hadde beginnen te doen , heeft terſtondt alle de geleerden van gansch Vranckrijck als betovert, ende niet min lof ende eer ingeleydt, dan of hy onder de eerſte Griekſche ofte

ofte Latijnsche schrijvers plaetse verdient hadde.
jae heeft van zijnen Koninck groote gaven ende
een rijk incomen daer door verkreghen. Van
gelijcken ijver is geweest Salustius Bartas, die
by velen niet min en wert gepresen, sonderlin-
ge in het aensien van zijn geleertheydt ende de
heyliche ende hoge stoffe die hy verkosen heeft.
Ontallicke meer geleerden hebben haer aldaer
met haer eygen tale bemoeyt, en die altijd ge-
tracht te verheerlicken. Veel Spangiaerts oock
mede en hebben Spangien niet vergeten, oft sy

schoon inde Latijnsche sprake hadden connen
uytmunten, ende self Romen bestrijden. Wy al-
leen ondanckbaer tegen ons landt, ondanck-
baer tegen onse sprake, hebben tot noch toe
meest al of de selfde veracht, ofte laten schoffe-
ren van die gene die gheen ander en condon, en-
de teenemael blindt ende onwetende waeren.
Daer wy nochtans connen toonen, dat jae self de
voornaemste Franfoyfen inde hare veel fouten
begaen hebben, niet lettende op den toon ende
mate vande woorden, die zy merckelicken ghe-
welt

welt doen. Gelijk oock meest de onse, die tot
noch toe eenich gedicht in haer moeders tale
geschreven ende uytgegeven hebben. Doch
gelijk de Poësy geen verstandt en kan bemin-
nen, dan dat hemelsch ende vol viers is; niet en
behoorde by de handt genomen te werden, dan
van yemandt die by nae in alle wetenschap er-
va- ren, ende inde Roomsche ende Griecksche tee-
nemaal thuys is: soo hebben wy reden om de
onse geluckich te achten, als die gene die door
de wetenschap van andere haer over al bekend
ge-

gemaect hebben, om haer eygen dencken. Wy
sullen hier niet seggen hoedanich onse Poëet
is, die selve over al in ander talen spreekt; maer
veel liever op hem versoecken, dat hyt ten besten
wil houden dat zijne Duytsche vruchten, die
van hem self nauwelicken int licht te verwach-
ten waren, hem door een soete dieverij (ghe-
lijck als wyt duyden) afhandich gemaect zijn-
de, aldus nu voor den dach komen. D e s s e n
hebbe ick niemant, dan uwe E. mijn Heer, con-
nen toeschrijven. Want het sy dat ick de Poëet
aen-

aensie , weet dat hy in niemant meer en is gehouden : het sy dat ick overlegge wat reden dat hy heeft, en kan niet vinden dat hy beter soude kunnen oordelen. Vwe deucht ende wetenschap die Hollandt voortgebracht heeft , en heeft Hollant niet kunnen behouden : mits ander Princen die gevrijt , ende haer ontrocken hebben : de welcke uwe E. tot den hoogsten staet verheven hebben , die een groot gemoet kan wenschen ende een Koninck geven. Doch het hert , de liefde, het gemoet is by zijn vaderland

landt gebleven. Het welck om te meer te laeten
blijcken, ghy ons oock uwe edele iegenwoor-
dicheydt gejoint hebt, ende uwe woon-plaets
hier gecosen. Alwaer ghy voor een voester-
heer ende vader der geleertheyt bekent, ende
alle dagen meer ende meer vermaert wert: soo
dat alle cloecke verstanden strijden ende tsamen
spannen om uwelof ende eer te verbreyden: die
gheschildert in het witte velt van Mnemosyne,
door den tijdt sal breken, ende uwe deuchden
eeuwich ende onsterflick maken. Waer van de
Konin-

Koninginne is een ongelooflicke foeticheydt van aert ende beleefdheyt: die, ghelijck de Magneetsteen het ijfer, de herten vande werelt nae hem treect, ende haer selven vergerende by uwe E. doet woonen. De groote Aristoteles van de deucht sprekende, segt datter een gebreck ofte ondeucht is, die alle menschelicke te boven gaet, ende daerom de wilde beesten moet toegeschreven werden, oock als zy inde menschen wort gevonden: daer by een deucht verhalen-
de, den welcken alleen de Goden ende de Hel-
den

den hebben. Het welck hy bevesticht met de woorden van Priamus , die van Heëtor by Homerus alsoo spreekt :

ὁδὲ ἐώηδ

Ἄνδρὸς γε θνητῶ παῖς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεῶ.

Dat is :

Hy scheen voor waer te sijn niet van een mensch
gekomen,
Maer uyt d hemel self oorspronckelick genomenē.
De

De selve bespeuren wy alle daech in sommige,
doch seer weynich: die met een bysondere min-
lickheyt van manieren ende aenlockende reden
haer soo dragen, dat zy boven haer fortuynen
sijn, ende haer oorspronck merckelicken te ken-
nen geven. Het selfde sien wy, mijn Heer, in
uwe E. Den welcken ick niet te vergeefs en acht
uyt onse loffelicke stadt van Haerlem gespro-
ten te wesen (waerinne ick oock mede mijn niet
weynich en verheuge, als sijnde uwe E. land-
man ende mede-burger) daer onder andere kon-
B sten,

ften, oock de weerde Boeckdruckerye haeren
oorspronck (elders by ons te bewijfen) heeft
gehad. die uwe E. wesende een voorstander al-
ler geleertheydt ende wijsheydt, daer de selfde
voester ende onderhouster van is, soo verre bo-
ven de nijdt ende doot sal verheffen, als uwe
deuchden haer alrede boven het gemeyne volck
ende haer oordeel verheven hebben. Waer aen
niet en twijfelt, die dit schreef op den naestlesten
Novembris des Iaers c l o l o c x v,

Vwe Ed. herts-willighe vrundt ende diender

PETRVS SCHRIJVERIVS.

Aen

NEERLANDSCHE Poësy, niet minder als de Grieken,
En't oude Romen was : roert nu vry uwe wiecken,
Van onsen Heyns gheleert : Godin, doet die nu aen:
Reckt wat ghy recken kont, laet al het ander staen.
Ghy weet waer 'sGraven-haech, de Tempe van ons landen,
Niet verre vande Zee en Schevelijnsche stranden,
In duyn en bosse leyt : vliecht daer, vliecht spoedich heen,
Tot uwen voester-heer. ghy weet wie dat ick meen.
Vliecht naer den Wijsen Dyck, vermoeyt van Konincx saken,
En wilt hem met uw' luyt, een weynichien vermaken.
Als t'Hof sal hebben'tzijn, en als hy niet en doet,
Neemt dan uw wyre waer, went dan nae hem de voet.

Ghy sult (en twijfelt niet) seer angenaem hem wesen,
En sal veel liever u dan yemandt anders lesen.

Alsijn hem wel bewust de spraccken altemael,
Soo is de meeste lust tot zijne moeders tael.

Tael ongelooflick soet, princes van alle taelen,
Geboren om de croon van anders hoeft te haelen:

Vol sins, vol deftrichuys, vol luysters, lanck en ruym,
En die wel missen kont het over-zeesche schuym.

Tael rijk en onvermengt: tael om ten toon te dragen:
Godin, die niet behoeft een woordt te loopen vragen,

En halen tot uw hulp. tael van geluckich slach,
Die gansch Europa door de talen trotsen mach.

Schier d'outste die men vindt: niet om te wederleggen:

Hy booge vande zijn, die wil : wy sullen seggen
Dat onse tael de haer soo ver te boven gaet,
Als van de swarte nacht de helder sonne staet.
En om dat wy den trots van Franckryck hier aenraecken,
Soo segt haer dat wel eer haer volckeren dus spraecken.
Die tael die daer nu is, die comt van vreemd gespuys,
En wyt een ander hoeck gesproten leyt daer t'huys.
Van onse Duytsche tael de Fransman is geweken,
Genoot-druckt zynen hals in't Roomsche juck te steken
En van het vreemde volck, twelck nemend' in zyn lande,
Is daer met zyn geweld een nieuwe tael geplant.
Dees spreken zy daer noch : haer eygen is verlooren,
Die was gemeen met ons : men sprack daer soo te voeren

Gelyckmen hier te landt noch is gewoon te doen:

Wy houden onse tael, wy sijn noch even coen.

Maer Vranckryck is verbeert, en hout niet op van pralen:

Sy dencken niet waer haer de naem komt van de VValen.

Ist niet, om dat haer spraeck by minsten ende meest

Gewisselt en verwaelt wel eertydt is geweest?

O Galli sonder gall, ghy liet u soo manieren!

Daer tegen sijn wy noch gebleven Batavieren,

Geen dienstbaerheyt gewent: en op een vrien grondt

Ist dat wy noch van outs behouden onsen mondt:

Van niemandt niet gesnoert, van niemandt niet gebonden,

Iae in het minste niet van yemant oock gheschonden. (maecht

Wech, wech uytheemsch gedrocht. de Vlaemsche soete

Die

Die sal wel schicken, dat zy Hollandt wel-bebaecht:
De Gentsche nachtegael die sal wel sorge dragen,
Die daer verheven sit op s' Faems vergulde Wagen,
En rent de Wolcken door, tot daer de Son opstaet,
En wederom te bed met zijne peerden gaet.
Mijn sorg, mijn ander-ick, mijn vriendt van oude jaren:
Dat Goddelick verstandt, dat ons kan openbaeren
Al wat in Romen schuylt, jae van heel Grieken-landt.
Dat tot ons grooten licht den Hemel selve sandt.
Die soeten honich-dief van alt d'Hybleesche raten.
O, die den besten Wijn ghetapt heeft uyt de vaten
Van het Tyrrheensche landt: en nu soo veel uytgeeft,
Dat gantsch Europa schier van zijne tafel leeft.

O, die ver overtreft den schencker van de Goden :
 In't schaffen meer alleen als all des Hemels boden.

Self 't Nectar is veracht, en't gaet soo niet in swanck,
 Als Heinsi nieuwe melck end' aengename dranck.
 Als hy zijn snaren roert, Homerus moet het geven :
 En de Thebaensche swaen, al siet men hem hooch sweven
 In't blaeuw' gesterde velt: Alcaeus met zijn luyt,
 Laet maer ons nachtegael beginnen, heeft oock uyt.
 In't cort der Griecken trots kan hy alleen neer setten,
 End' haer alst comt te pas, self geven nieuwe wetten.
 En Romen ist genoeg, die haer geluckich acht,
 Als hy maer geeft gehoor, en haer niet en veracht.
 Self Maro gaet hem nae, hoewel met groote gangen:

Catullen Naso mee sijn met zyn liefd bevangen.

Zijn vrientschap wert versocht. van haer wort hy gevrijt;

En om zyn soeten sanck te hooren, is daer strijt.

Soo yemandt niet de pen nae' tleven is te maelen,

Men hoeft geen van Aquijn of Spangien hier te haelen.

Mijn Martiael bekennt met all zyn trecken soet,

Dat hy hem vallen wil (soo hy't gedoocht) te voet.

Maer zijne sedicheydt en wilt dat niet gehengen:

En'tis hem eers genoeg, als hy zyn sanck mach mengen

En sitten aen haer disch. Dat hem soo veel geschiet,

Dat hy nu breck-spel is, en haer geselschap vliet.

Niet walgende van haer. niet om met haer te scherffen,

Maer heeft zyn geest gesocht een weynich te ververffen.

Zijn moederlicke tael, hy hielt het voor een schandt,
Dat die soo weynich wierdt gheoeffent hier te landt.
Het overschot van tijdt dat hem de Goden gaven,
Dat heeft hy hier besteed. hy laet een ander draven
Om eer en om gewin : of met des teerlincks val
Verminderen zijn goet, en spelen met den bal.
Een hooch, een Godlick hert en laet sich niet verleyden
Van die geen ander loon, dan sterflickheydt verbeyden:
Den hemel volcht hy naer. en om niet stil te staen,
Is hy met onse spraeck en haeren loff begaen.
Dees heeft hy uyt het slyck gebeurt, en opgenomen :
Zijn werck daer van gemaect. niet slachtende de lomen,
Daer Nederlant van waecht, en die nu (maer t'onrecht)
De

De Reden-rijckers bend, en Rijmers sijn gesecht.
Een volck dat veeltydt is ontbloot van alle reden,
Onmatig, onbesuyst, wanschappen, onbesneden:
In treurspels bly van sin, en weer onbollich gram.
U neem ick alleen uyt, o constich Amsterdam!
Op uw toonelen heeft die konst, die was verloren,
Haer adem weer gheschept. by u is zy herboren.
Het Hoofd dat steeckt ghy op. ick sie uyt uw maras
Het rijsen inde locht: ick sie een nieu Parnas.
Den wech hebt ghy ghesien. en datter aen mach faelen,
Dat sult ghy metter tydt van Helicon gaen haelen.
Van't Helicon, dat hier een ander Heynst doet op,
En met een groot gemoet den ouden geeft die schop.

Want soo ghy hooren wilt het lof der vromer Helden,
Die voor het vaderlandt het lyf te pande stelden:

Daer aen heeft ons Poëet zyn frisch gemoet geleyt,

En door zyn pen bevrijdt van alle sterflickheyt.

Ghy Heems-kerck, diemen sach Mars over Thetis brengen,
En op zyn eygen stroom den Spangiaert gingt bespringen

Al liet ghy daer den geest, soo is de eer bewaert,

En ghy licht hier bedeckt met vrij-gevochten aert.

V Leyden is bekend, die met die groene baeren

Des grooten Oceaens quam voor uw vest gevaeren,

Boysott: en Van-der Does. doen hebt ghy ingehaelt

De Pegaseesche vloedt, en met uw bloedt betaelt.

En op wien is gescharpt soo mensch Spaensche degen

Wordt ghy ó vrome stadt Ostende niet verswegen:
 Naer een soo lang beleg, nae kommer ende kouw,
 Wat heeft de vyandt doch gewonnen, als berouw?
 Ghy Helden wijt beroemt, wie soud' u doch vergeten?
 Alsat Heyns aen den disch vand' Hemelsche Poeten;
 En oft schoon haren sanck en veelgien alsoo gaet,
 Dat Venus in haer sin, en Bacchi druyve staet:
 En of hy schoon oock haer ginck in ons spraeck toelichten,
 Ter liefde van ons all. soo liet hy haest de schrechten
 Van't blinde Venus wicht. en recht der Helden vrindt
 Ontseyd' hy oock den God die alle pijn verslindt.
 Heemf-kerck was liever gast. wiens siel hy opgetogen
 Hooch vander aerder heeft, ver wyt des Spangiaerts oogen.

Om

Om dat hy eerst uyt 't landt het oorloch heeft gebracht,
En ons met eene pays van twaelef jaer bedacht.
Voornaemste man, ghy leeft, al zijt ghy schoon begraven:
Men siet rontom dijn graf de Pierinnen draven,
V vlechten eenen krans van eyck en lauwren loff
En keeren van den hals het swart Vergetel stoff.
Siet, Heins biet u den handt: siet, Heins heeft u beschreven:
Nu sult ghy onbevleekt in eeuwicheden leven.
Hoe wel, en hoe getrou uw eere was betracht,
Al uw weldaden schoon beliepen wel de nacht:
Ten waer de goude pen gestiert van wijse handen
De duysterheydt voorquam van d' Acherontsche stranden;
Al u bedrijf was niet. Want Lethes knuden vloedt

Is suster van de doot, die't al vergheten doet.
Veel hebben ingeleydt veel eer, en groote daden
Wel eertijds aengerecht, maer leggen all beladen
Met eenen langen nacht, verdomt, verstrickt, versmoort,
Soo datmen gantschelick van haer niet meer en hoort.
Verwaerloost en versuymt nu menich Held moet suchten,
Om dat hy onbekent daer leyt, en sonder vruchten:
Want anders waer zijn naem en dencht gespeelt geweest,
Dees prickel soude veel onsteken zynen gheest.
Als yemandt in zyn tijdt heeft loff end' eer verkregen,
Wat baetet, soo daer nae zyn vroomheyt wort verswegen,
Zijn name niet verbreyt? het komstich eenw en kan
Geen dienst, geen vruchtbaerheydt ghenieten vande man.

Daer

*Daer wordt geen wit gestelt, waer nae met grootē hoopen,
Als nae het aers de visch, de luyden mochten loopen.*

*Een Ridder, die altijd geweest is onversaecht,
Indien nae zijne doot daer niemant nae en vraecht,
En met een stille trom' de krijchsmā wordt begraven;
Verschilt niet veel van een, die bloot van alle gaven
Van Mavors onbevreesst, ter werelt niet en doet,
En als men wapens roept het hert sinckt inde voet,
Sulck een volcht eer noch naem. Wie soude kunnen seggen,
Hoe veel daer onbekent in duysternisse leggen,
Voor Agamemnon sijn veel wapen-tuers geweest,
Byd' haeren groot geacht, den vyandt seer gevreesst;
Maer leggen onbeklaecht, daer waeren geen Poëten,*

Oft ander wetend' volck op haren ſarck geſeten:
Die konden met haer ſanck verdryvende de nacht,
Der Helden naem end' eer wel hebben voortgebracht,
Tot kennis van ons all: ten dienſte vande landen:
Want hier door alleſins een hooch gemoet ſou branden,
Te doen het geen hy leeft: ſou vliegen dus geport,
Zijn vaderlandt getrou, zijn ſelven doen te cort.
Themistocles en kon geen ruſt noch ſlaep bevangen,
Gedreven ſijnde ſtaech met yver en verlangen
Te volgen in het ſpoor Miltiadem den heldt:
Wiens opgehangen roof, den vyandt met geweld
Benomen en ontjaecht, als hy ginck overwegen,
Was heel daer in ontroert, en nemende zijn degen

In zijne rechter hand, is in het velt gegaen,
Mars prickelde zijn hert, sach Xerxes voor hem staen,
De mannelicke dencht, aen alle kant besloten
Met ceder en laurier, met Hebes dan begoten,
Van d'Eeuwicheyt bewaert, vrij van Tijds ongeval,
Past weynich op de Nijdt, die is, en komen sal.
Want meent ghy dat een mensch op aerde doet beklijven?
Een welgeleerde hant, geluckich in het schrijven.
Verloren was de naem, het was om niet gedaen,
Soo niet te hulp en quam de dochter van de swaen
De pen; van ander aert en van verscheyden krachten
Als haere moeder is: Want als zy gaet verwachten
De deot, dan komt haer liedt. de dochter met haer sanck
Maecte

Maeckt dat de mensch hier leeft veel duysent jaren lanck,
Men schreef wel eer op steen, op koper oock de wetten:
Op beddekens van was, en houte tafeletten:
Op loot, en op yvoor met yser ende vier:
Op schorfs van lindeboom, op ceder, en papier,
Op bladeren van palm, al nae de wijs' der landen.
En 't was haer niet genoeg dat d'olifant zijn tanden
Oft hoorens had geleent: zijn ingewant getouwt,
Moest lyden dat het oock wierdt in een boeck gevouwt,
Op lynwaet heefmen oock en syden stof geschreven,
Als doet den Achemeen, en die in't Oosten leven.
Ick swych hier het Francijn, ick swych het Pergament,
Om dat het als den int een yeder is bekend.

Dit all' wierdt soo bedocht, om datmen sou behouden
Der gener lof en naem, die nimmer en verflouden,
Maer onbewegelick ten stryde sijn gegaen,
En hebben met haer bloedt de landen voorgestaen.
Met lietiens heeftmen oock der vromen loff gesongen,
Daer geen gereetschap was: en sijn alsoo gedrongen
Door novel ende mist, tot dat zy nader handt
Gebrocht sijn in een boeck by luyden van verstandt.
Soo leeft Arminius, Civilis, ander helden
By Tacitus verhaelt: en diemen daer siet melden
Van't Bataviers geslacht, tot eer van onse Landt,
Vrijwillich in den dienst, van Romen niet vermandt:
Vriendt van het greote Ryck, en broederschap gesworen,

Sijndt.

Synd' in zyn meefte kracht : niet, doe het ginck verloren.
Den Arent wiert gefcheure. Nu is het Roomfche Ryck
By die gefaltenis niet anders dan een lyck,
Het trotfe Griecten-landt waer is het heen gevaren?
En Cecrops hooch gebouw? Waer fijn Amphions fnaren?
Waer is die groote ftadt Minerva ~~ve~~gewigt?
Niet dan Medufaes hoofst, en haeren uyl tot fpijs
Van ons gebleven is : voort is het al verdwonen.
Bæoten is geveldt, verdroocht de Hippocrenen.
De Mufa ballingslands gaen dolen over al,
Bedroeft om haeren berg, en 't foet Pyrenes dal;
Door Mahomet verjaecht : want all onmenflike heden
Daer hebben d'overhandt in dorpen ende fteden.

Athenen leyt ind' aß. de Turck die Wroet in't stoff,
 Daer Constantinus eer gehouden heeft zijn hof.
 Wel aen! ô Nederlandt, ghy hebt u te verblijden,
 Dat binnen uw bedrijf in onse laetste tijden
 De Wetenschap toeneemt, verspreyt haer breet en Wijt,
 Soo dat ghy Romen nu, jae oock Athenen sijt.
 Tot welckes sekerheyt, en troosting van ons handen,
 Tot Haerlem is gebroeyt, gesien in geene landen,
 De Weerde Druckery dees wackert ons gemoet,
 En ons soo menich boeck met lust uytgeven doet.
 Waer van dit zy een stael: Op desen voet laet wesen,
 O Landsluy, dat wy oock van uwe vruchten lesen:
 Tot ciersel van ons tael, tot eer en Weerdicheyt,

Tot voordring van haer deucht en haer bevallicheyt.
Ey liever ! segt, en ist niet hoochlick te beklagen,
Dat een soo schoone tael mishandelt en verslagen
Sou leggen sonder glans, sou blijven onbekent,
Die niemant aen en raect, dan diese quetst en schent!
O Nederlandt, komt aen: maeckt, die nu is verschoven
En vluchtich, aengenaem in s' Princen lekker hoven.
Waerom en souse niet? ick sie het haest gemaect;
Indien zy op de been, en in de kennis raect.
Laet dit zijn onse bruyt dees laet ons alle trouwen:
Met defticheyt versien, en met geleerheyt bouwen:
Laet haer toch ongevalscht met bast aert niet besmet
En van haer selven rijck, en van haer selven net,

Eens wandelen in't licht, eens breken door de wolcken,
Eens komen aen den dach. ick sie de vreemde volcken
Die sullen allesins met yver ende lust
Deelachtich willen sijn, en desen tael bewust.
Denckt niet dat dees Godin in't stuck van hooge dingen
Sou wesen onbequaem, en niet om uyt te brengen
De meening ende sin van een geleert gemoet,
Dat Phoebus selve drijft, Minerva loopen doet.
Gaet, Nederlandt, vrij aen: en wile het volck niet slachten
Die niet, dan dat mee moeyt van buyten komt, en achten,
En dat ons wordt geleerd: als of daer sonder niet
Een mensch vertalen kond' dat in zijn sinnen schiet.
Ick ken van sulcke slach een geest noch jonck van jaeren,

Alleen

VOOR-REDEN.

39

Alleen in onse tael verftandich en ervaeren,
 Vernuftich ende kloeck: die noyt Latijnsche laer
 Ons Duytsche Mimos geeft, alleen van zijn gewaar.
 Dus doende, sullen wy niet passen op de Franssen,
 Off nae d'Etrusche fluxt behoeven meer te danffen.
 Haer beyder Poësy, hoe lieffelick die lonckt,
 Hoe zy staet toegemaect, en tierlick opgepronckt,
 Sal niet by d'onse sijn in't minste te gelycken:
 Wy sullen haer den vlag en't hooge seyl doen strycken.
 Want onse suyverheyt en over schoonen glans,
 Die ons gebleven is, die ruyckt daer nae Romans.
 Dat daer met onse tael besoetelt soude wesen,
 Staet u het regendeel in desen boeck te lesen.

Siet daer dan, en ontfangt met blyfchap defen fchat,
Die toegefchreven wordt de eere van myn stat.
Aenvaert dit groote man, tot u gefchickt om reden:
Niet om uw hooge staet, niet om dat ghy van Sweden
Hier Raedt fyt en Gefant, en dat de Koninck Wijs
V voor zyn eygen volck gegeven heeft den prijs:
Maer om uw groot verftandt, en treffelicke gaven.
Om dat ghy zyt gewoon nae Helicon te draven,
Te leffen uwen dorst in't diepft van Hippocreen,
En derft wel aen den danß met Phœbus selve treen.
Om dat ghy tot ons konft insonder fyt genegen
En kont als in een fchael ons dichten overwegen.
Om dat fiek Phœbus heeft om uwent wil berooft,

V O O R - R E D E N .

31

En u zijn eygen krans ginck hangen om het hoofd :
 Daer gevende noch by veel telgel van laurieren,
 Alleen in uw geweldt, alleenlick om te cieren
 Den welverdienden kop van een geswindt Poëet,
 Die u bekagen sal, en met de Goden eet.

P. S.

O P

HONORI ET

PERPETUITATI

IACOBO AB HEEMSKERCK

AMSTELÆDAMIENSI

Viro fortis et optime de patria merito

QVI

Reverentia in nosse vestigia parva legatione
in novam Zelandiam sub potestate a quo in
dum. Quodiam vobis hanc commemorationem
legitimus. *1651* *1652* *1653* *1654* *1655* *1656* *1657* *1658* *1659* *1660* *1661* *1662* *1663* *1664* *1665* *1666* *1667* *1668* *1669* *1670* *1671* *1672* *1673* *1674* *1675* *1676* *1677* *1678* *1679* *1680* *1681* *1682* *1683* *1684* *1685* *1686* *1687* *1688* *1689* *1690* *1691* *1692* *1693* *1694* *1695* *1696* *1697* *1698* *1699* *1700* *1701* *1702* *1703* *1704* *1705* *1706* *1707* *1708* *1709* *1710* *1711* *1712* *1713* *1714* *1715* *1716* *1717* *1718* *1719* *1720* *1721* *1722* *1723* *1724* *1725* *1726* *1727* *1728* *1729* *1730* *1731* *1732* *1733* *1734* *1735* *1736* *1737* *1738* *1739* *1740* *1741* *1742* *1743* *1744* *1745* *1746* *1747* *1748* *1749* *1750* *1751* *1752* *1753* *1754* *1755* *1756* *1757* *1758* *1759* *1760* *1761* *1762* *1763* *1764* *1765* *1766* *1767* *1768* *1769* *1770* *1771* *1772* *1773* *1774* *1775* *1776* *1777* *1778* *1779* *1780* *1781* *1782* *1783* *1784* *1785* *1786* *1787* *1788* *1789* *1790* *1791* *1792* *1793* *1794* *1795* *1796* *1797* *1798* *1799* *1800* *1801* *1802* *1803* *1804* *1805* *1806* *1807* *1808* *1809* *1810* *1811* *1812* *1813* *1814* *1815* *1816* *1817* *1818* *1819* *1820* *1821* *1822* *1823* *1824* *1825* *1826* *1827* *1828* *1829* *1830* *1831* *1832* *1833* *1834* *1835* *1836* *1837* *1838* *1839* *1840* *1841* *1842* *1843* *1844* *1845* *1846* *1847* *1848* *1849* *1850* *1851* *1852* *1853* *1854* *1855* *1856* *1857* *1858* *1859* *1860* *1861* *1862* *1863* *1864* *1865* *1866* *1867* *1868* *1869* *1870* *1871* *1872* *1873* *1874* *1875* *1876* *1877* *1878* *1879* *1880* *1881* *1882* *1883* *1884* *1885* *1886* *1887* *1888* *1889* *1890* *1891* *1892* *1893* *1894* *1895* *1896* *1897* *1898* *1899* *1900* *1901* *1902* *1903* *1904* *1905* *1906* *1907* *1908* *1909* *1910* *1911* *1912* *1913* *1914* *1915* *1916* *1917* *1918* *1919* *1920* *1921* *1922* *1923* *1924* *1925* *1926* *1927* *1928* *1929* *1930* *1931* *1932* *1933* *1934* *1935* *1936* *1937* *1938* *1939* *1940* *1941* *1942* *1943* *1944* *1945* *1946* *1947* *1948* *1949* *1950* *1951* *1952* *1953* *1954* *1955* *1956* *1957* *1958* *1959* *1960* *1961* *1962* *1963* *1964* *1965* *1966* *1967* *1968* *1969* *1970* *1971* *1972* *1973* *1974* *1975* *1976* *1977* *1978* *1979* *1980* *1981* *1982* *1983* *1984* *1985* *1986* *1987* *1988* *1989* *1990* *1991* *1992* *1993* *1994* *1995* *1996* *1997* *1998* *1999* *2000* *2001* *2002* *2003* *2004* *2005* *2006* *2007* *2008* *2009* *2010* *2011* *2012* *2013* *2014* *2015* *2016* *2017* *2018* *2019* *2020* *2021* *2022* *2023* *2024* *2025* *2026* *2027* *2028* *2029* *2030* *2031* *2032* *2033* *2034* *2035* *2036* *2037* *2038* *2039* *2040* *2041* *2042* *2043* *2044* *2045* *2046* *2047* *2048* *2049* *2050* *2051* *2052* *2053* *2054* *2055* *2056* *2057* *2058* *2059* *2060* *2061* *2062* *2063* *2064* *2065* *2066* *2067* *2068* *2069* *2070* *2071* *2072* *2073* *2074* *2075* *2076* *2077* *2078* *2079* *2080* *2081* *2082* *2083* *2084* *2085* *2086* *2087* *2088* *2089* *2090* *2091* *2092* *2093* *2094* *2095* *2096* *2097* *2098* *2099* *2100* *2101* *2102* *2103* *2104* *2105* *2106* *2107* *2108* *2109* *2110* *2111* *2112* *2113* *2114* *2115* *2116* *2117* *2118* *2119* *2120* *2121* *2122* *2123* *2124* *2125* *2126* *2127* *2128* *2129* *2130* *2131* *2132* *2133* *2134* *2135* *2136* *2137* *2138* *2139* *2140* *2141* *2142* *2143* *2144* *2145* *2146* *2147* *2148* *2149* *2150* *2151* *2152* *2153* *2154* *2155* *2156* *2157* *2158* *2159* *2160* *2161* *2162* *2163* *2164* *2165* *2166* *2167* *2168* *2169* *2170* *2171* *2172* *2173* *2174* *2175* *2176* *2177* *2178* *2179* *2180* *2181* *2182* *2183* *2184* *2185* *2186* *2187* *2188* *2189* *2190* *2191* *2192* *2193* *2194* *2195* *2196* *2197* *2198* *2199* *2200* *2201* *2202* *2203* *2204* *2205* *2206* *2207* *2208* *2209* *2210* *2211* *2212* *2213* *2214* *2215* *2216* *2217* *2218* *2219* *2220* *2221* *2222* *2223* *2224* *2225* *2226* *2227* *2228* *2229* *2230* *2231* *2232* *2233* *2234* *2235* *2236* *2237* *2238* *2239* *2240* *2241* *2242* *2243* *2244* *2245* *2246* *2247* *2248* *2249* *2250* *2251* *2252* *2253* *2254* *2255* *2256* *2257* *2258* *2259* *2260* *2261* *2262* *2263* *2264* *2265* *2266* *2267* *2268* *2269* *2270* *2271* *2272* *2273* *2274* *2275* *2276* *2277* *2278* *2279* *2280* *2281* *2282* *2283* *2284* *2285* *2286* *2287* *2288* *2289* *2290* *2291* *2292* *2293* *2294* *2295* *2296* *2297* *2298* *2299* *2300* *2301* *2302* *2303* *2304* *2305* *2306* *2307* *2308* *2309* *2310* *2311* *2312* *2313* *2314* *2315* *2316* *2317* *2318* *2319* *2320* *2321* *2322* *2323* *2324* *2325* *2326* *2327* *2328* *2329* *2330* *2331* *2332* *2333* *2334* *2335* *2336* *2337* *2338* *2339* *2340* *2341* *2342* *2343* *2344* *2345* *2346* *2347* *2348* *2349* *2350* *2351* *2352* *2353* *2354* *2355* *2356* *2357* *2358* *2359* *2360* *2361* *2362* *2363* *2364* *2365* *2366* *2367* *2368* *2369* *2370* *2371* *2372* *2373* *2374* *2375* *2376* *2377* *2378* *2379* *2380* *2381* *2382* *2383* *2384* *2385* *2386* *2387* *2388* *2389* *2390* *2391* *2392* *2393* *2394* *2395* *2396* *2397* *2398* *2399* *2400* *2401* *2402* *2403* *2404* *2405* *2406* *2407* *2408* *2409* *2410* *2411* *2412* *2413* *2414* *2415* *2416* *2417* *2418* *2419* *2420* *2421* *2422* *2423* *2424* *2425* *2426* *2427* *2428* *2429* *2430* *2431* *2432* *2433* *2434* *2435* *2436* *2437* *2438* *2439* *2440* *2441* *2442* *2443* *2444* *2445* *2446* *2447* *2448* *2449* *2450* *2451* *2452* *2453* *2454* *2455* *2456* *2457* *2458* *2459* *2460* *2461* *2462* *2463* *2464* *2465* *2466* *2467* *2468* *2469* *2470* *2471* *2472* *2473* *2474* *2475* *2476* *2477* *2478* *2479* *2480* *2481* *2482* *2483* *2484* *2485* *2486* *2487* *2488* *2489* *2490* *2491* *2492* *2493* *2494* *2495* *2496* *2497* *2498* *2499* *2500* *2501* *2502* *2503* *2504* *2505* *2506* *2507* *2508* *2509* *2510* *2511* *2512* *2513* *2514* *2515* *2516* *2517* *2518* *2519* *2520* *2521* *2522* *2523* *2524* *2525* *2526* *2527* *2528* *2529* *2530* *2531* *2532* *2533* *2534* *2535* *2536* *2537* *2538* *2539* *2540* *2541* *2542* *2543* *2544* *2545* *2546* *2547* *2548* *2549* *2550* *2551* *2552* *2553* *2554* *2555* *2556* *2557* *2558* *2559* *2560* *2561* *2562* *2563* *2564* *2565* *2566* *2567* *2568* *2569* *2570* *2571* *2572* *2573* *2574* *2575* *2576* *2577* *2578* *2579* *2580* *2581* *2582* *2583* *2584* *2585* *2586* *2587* *2588* *2589* *2590* *2591* *2592* *2593* *2594* *2595* *2596* *2597* *2598* *2599* *2600* *2601* *2602* *2603* *2604* *2605* *2606* *2607* *2608* *2609* *2610* *2611* *2612* *2613* *2614* *2615* *2616* *2617* *2618* *2619* *2620* *2621* *2622* *2623* *2624* *2625* *2626* *2627* *2628* *2629* *2630* *2631* *2632* *2633* *2634* *2635* *2636* *2637* *2638* *2639* *2640* *2641* *2642* *2643* *2644* *2645* *2646* *2647* *2648* *2649* *2650* *2651* *2652* *2653* *2654* *2655* *2656* *2657* *2658* *2659* *2660* *2661* *2662* *2663* *2664* *2665* *2666* *2667* *2668* *2669* *2670* *2671* *2672* *2673* *2674* *2675* *2676* *2677* *2678* *2679* *2680* *2681* *2682* *2683* *2684* *2685* *2686* *2687* *2688* *2689* *2690* *2691* *2692* *2693* *2694* *2695* *2696* *2697* *2698* *2699* *2700* *2701* *2702* *2703* *2704* *2705* *2706* *2707* *2708* *2709* *2710* *2711* *2712* *2713* *2714* *2715* *2716* *2717* *2718* *2719* *2720* *2721* *2722* *2723* *2724* *2725* *2726* *2727* *2728* *2729* *2730* *2731* *2732* *2733* *2734* *2735* *2736* *2737* *2738* *2739* *2740* *2741* *2742* *2743* *2744* *2745* *2746* *2747* *2748* *2749* *2750* *2751* *2752* *2753* *2754* *2755* *2756* *2757* *2758* *2759* *2760* *2761* *2762* *2763* *2764* *2765* *2766* *2767* *2768* *2769* *2770* *2771* *2772* *2773* *2774* *2775* *2776* *2777* *2778* *2779* *2780* *2781* *2782* *2783* *2784* *2785* *2786* *2787* *2788* *2789* *2790* *2791* *2792* *2793* *2794* *2795* *2796* *2797* *2798* *2799* *2800* *2801* *2802* *2803* *2804* *2805* *2806* *2807* *2808* *2809* *2810* *2811* *2812* *2813* *2814* *2815* *2816* *2817* *2818* *2819* *2820* *2821* *2822* *2823* *2824* *2825* *2826* *2827* *2828* *2829* *2830* *2831* *2832* *2833* *2834* *2835* *2836* *2837* *2838* *2839* *2840* *2841* *2842* *2843* *2844* *2845* *2846* *2847* *2848* *2849* *2850* *2851* *2852* *2853* *2854* *2855* *2856* *2857* *2*

OP DE DOOT ENDE TREFFE-

*licke Victorie van de mannelicken helt IACOB**HEEMSKERCK Admirael, be-
graven binnen Amsterdam.*

Hier binnen in dit graf, o Vrienden licht gesloten
 Den onbeweechden Helt van Amsterdam gesproten,
 Die vol van manlick bloet, onwinbaer, onverfaecht,
 Heel Spanjen op het lijf de koortsen heeft gejaecht.
 Naer dat hy van te voor was door het ys gebroken,
 En buyten Son en Maen een weerelt hadd' ontloken,
 Daer niemant was geweest, noch Liber, noch den helt
 Die aen des werelts endt twee paelen heeft gestelt.

Al ist dat zy nu bey, by Iupiter geseten,
Bevrijt sijn van de doot, en met de Goden eten,
Het is nochtans bekend, dat haere kloockste daer
En haeren grooten roem beneden dese staet.
Die komend' aen de kant van Hercules bewaeren,
En noch naer hem genoemt, daer vele schepen waeren,
De meester van de zee, voor d'oogen van de stadt,
Int middel van zijn volck heeft by de kop gevat,
Gevolcht, aen boort geklampt, den ancker uyt gesmeten,
Hem vast daer aen gemaect, op dat hy sou vergeten
Te keeren wederom, en stekend' in den brant
Al dat int water lach, gaen branden af het lant.
Gelijck de dolle Mars, de breker van de steden,
Eer Tydei groote soon quam tegen hem gereden,
Stont boven op zijn koets, gewapent, en soo vast

Als eenen staelen muyr: soo stont hy voor de mast.
Het sweert was in de vuyft, het lichaem was omgoten
Van yser en metael, en rontom toegesloten,
Het hert spranck uyt het lijf, en overliep hem schier.
Zijn aensicht was vol moet, zijn oogen vol van vier.
Soo stont hy sonder vrees, en yewers op te dencken,
Als om des vyants macht te schenden en te krencken,
Te volgen waer hy vloot. tot dat hem is de voet
Genomen van het lijf. Noch stont hy met de moet.
Noch brocht hy aen het volck, vermaend' haer te bespringen.
Het schip van alle kant, den brant daer in te bringen.
Int middel van de doot noch even onbevrees
Niet voelende de pijn, en gevende de geest.
Die vliegend' uyt het lijf wiert dadelick verheven.
Int midden van de locht daer al de helden leven.

Van daer keeck hy om leech, en sach de weerelt staen
Beneden onder hem, die hy was om gegaen.
Hy sach ons ydelheyt, en al de sotte wenschen,
Het draven en het gaen, het loopen van de menschen.
Maer keerde meest zijn oog naer't Indiaensche goet,
Dat onse deucht bevecht, en die vergeten doet.
Hy sach de sneeu, het ys, hy sach de witte beeren,
Maer boven al de maers haer op het water weeren:
Den Spaensen Avila vol vrees en schrick: hy sach
Een klimmen op de mast, en nemen hem de vlach.
Hy sachse man voor man uytvoeren sijn bevelen,
En in Neptunus baen staen kaetsen ende spelen
Met ballen van metael. die vlogen alsoo dick
Als hagel ende sneeu, en maeckten groote schrick.
De donder met geweld quam breken door de baeren,

Of Iupiter selfs hadd' op't water komen vaeren,
Gewapent met de vlam, die Brontes moedernaecht
En Steropes zijn maet, en Mulciber hem maecht.
De Schepen spogen vier, dat even quam gedreven,
Gelijck doen Terræ volck den hemel dede beven,
Doen Ossa met gewelt en ongehoorde kracht
Wiert boven op het hooft van Pelion gebracht.
Neptunus swam int bloet, men sach zijn baren rollen,
En steygeren om hooch, van dooden opgeswollen.
De zee was heel ontstelt, de menschen op het landt
Vergingen half van vrees, en storven half van schandt.
Zy stonden als beroeft van voeten en van handen,
En sagen tot de gront haer eygen Schepen branden.
Den armen Admirael veranderde te spaer,
Vytstekende de vaen, en biddend' om genae.

D.

Em

Een van den Spaenschen hoop, int nemen van de schepen,
Bejegend' een maetrooft, die op hem hadd' geslepen
Zijn mes en zijn gemoet: dat siende de Maraen,
Spranck schielick buyten boort, om hem alsoo t'ontgaen.
Maetrooft die volcht hem na, niet denckend' op het sterven,
Maer besich met den specht te volgen en te kerven:
Hout hem int water vast, en druckt hem daer soo stijf,
Tot dat hy hem de siel geperst heeft uyt het lijf.
Noch was dat niet genoeg, begoft hem te verscheuren,
Te schudden met de mont, te trecken en te leuren:
En heeft hem self geleyt, inslorpende zijn bloet,
Tot aen den kouden stroom van Acheron de vloet.
Men secht dat Charon self, alsoo hy maet sach komen,
an vrees en groote schrick de vlucht heeft aengenomen,
En siende zijn gesicht soo leelicken gestoort,

Beducht was dat hy self sou raken buyten boort.
 Doen sach de Spaenjaert eerst, dat doot en helse krachten,
 En Stryx en Phlegeton sijn minder als de machten
 Van een hoochmoedich hert, gewapent met zyn recht,
 Dat voor her vaderlandt, en voor de vryheyt vecht.
 Doen heeft hy eerst gesien, doen heeft hy moeten mercken,
 Waer onse sterckten sijn en rechte bollewercken.
 En dat de muyr, de wal, seer weynich daer toe doet,
 Maer dat de vryheyt licht gegraven int gemoet.
 Gelyck de wreede wolf is op het schaep gebeten,
 De Koninck van de locht sijnd' op een duyf geseten
 Verscheurt haer met de klau, soo schijnt het oock te gaen,
 Als een van Nederlandt bejagent de Maraen.
 Marane neemt ons wech ons landen daer wy leven,
 Wy fullen sonder vrees ons in de zee begeven:

Daer nu de schepen gaen, daer sullen wy tot spijt
Van uwen trotsen moet sijn even wel bevrijt.

Al daer den hemel streckt en daer de wolcken drijven,
Ist even waer men woont, als kinders ende wijven
Sijn buyten slaverny, sijn verre van u handt.

Al daer ghy niet en sijt, daer is ons vaderlandt.

De vogel is alleen geboren om te snijden

Met vleugelen de locht, de peerden om te rijden,

De muylen om het pack te dragen, of de lijn

Te trecken met den hals, en wy om vry te sijn.

Doch de geswinde helt met voorspoet overleden,

Woont beter als wy doen, en gaet daer boven treden

By Bruti groote siel, by Cato, by de man

Die aldereerst ons landt gebrocht heeft uyt den ban.

Gestorven voor u volck, vol lof, vol eer, vol waarde,

Begra-

Begraven en bedeckt van vrygevochten eerde.
En dat de vyant is noch d'aldermeest' ellendt,
Niet lange naer u doot, heeft hy dat self bekendt.

Aen Leyden

Vytgegeven met zyn beschryvinge

door

I A N O R L E R S, *Borger der selver Stadt.*

O Nymphe groot van naem, onwinbaer in het strijden,
Bemint wel eer van Mars, maer doch in onse tijden
Apolloos liefste kint, om dat ghy met u bloet

D 3

Gekocht

Gekocht hebt en betaelt de maechdelijcke vloet;
Met honger hebt verdient de fusters alle negen
Van Phœbus, die nu zijn de moeders van den segen
Daer ghy u in bevint: en hebben u bereyt
Op dat ghy niet en sterft, den loon van eeuwicheyt:
Doen klincken over al, van daer de gulde stralen
Der Sonne kijken uyt tot daer zy neder daelen
En wijcken voor de nacht, daer t'aertrijck is bequaem
Om menschen op te voen, ô Leyden, nwen naem:
O moeder van soo veel bekende dapper'helden
Die ghy voert met u borst, en die u nu vergelden
V droefhey, uwen noot: vergeten doen u leet,
Afwasschen bey te saem u tranen en u iweet:
Laet toch u aensicht sien, laet uwen Rijn opsteken
Den kop bekleet met riet, die niet en heeft geweken

Voor al des vyants macht: maer altijd hooger rees
Gevoet met met menschen bloet, gelpijlt met Spanjaers vlees.
En dat hy vry vertel (wie kan het beter weten?)
Wie ghy te vooren waert, en hoe ghy nu geseten
In overvloed en vreucht, in paeys en soete rust,
In alle konsten hebt en spraken uwen lust.
Al wat te Romen was, al wat de Griecken waeren
Seer wijs en trots daer by, dat hebt ghy doen vergaeren.
De Iode, de Chaldeen, en half den Indiaen,
De Moor, den Arabier, wort binnen u verstaen.
Te wijle dat Nassou ginck donderen beneden
De tacken van de Maes, het aertrijck dede beven,
Soo hebt ghy sonder vrees den wijtvermaerden
Van Brennus neergedaelt doen komen, en gestelt
Tot spijt van de Maraen: een baecken voor de volcken,

Het licht van onsen tijt, den aerent in de wolcken.

Die vol van hemels vier en van Apolloos nat,

Vlooch altijt in de locht, op d'aerde noeyt en sat.

Ghy zijt om zijne wil gegaen uyt uwe paelen,

En om u jonge jeucht te stieren hem gaen haelen.

De Fransman heeft bekent, dat ghy doen hebt gerooft

De peerel van zijn landt, de kroone van zijn hooft.

Ghy hebt daer by gevoecht veel sielen die berennen

De baene van de deucht, doorsnijden met haer pennen

De tanden van de doot: verslijten met haer wijt

En seer beroemt verstant den angel van den tijt.

Hoe haesten wy dus seer? Ick bidde laet ons keeren,

En eerst u vromicheyt en kloecke daeden leeren.

Wat dat ghy hebt gedaen, gedwongen van den noot,

Int voorborch van der hel, int midden van de doot.

Den honger was in stadt, de vyant voor de wallen,
 De moeder sach haer vrucht voor haere voeten vallen:
 Zy selve menichmael, naer datse sonder broot
 Veel dagen was geweest, viel met haer kinders doot,
 Noch hangend' aen de borst, noch besich om te buygen
 Haer leden naer het werck, en gevend' haer te suygen.
 O jammerlick gesicht! ghy hielt in dese smert
 Een yseren gemoet, en een metaelen hert.
 De liefde van het landt was krachtiger van binnen,
 Als die van buyten was. wie soude konnen winnen
 De mensch die niet en vrees? al hadde de Maraen
 Gans Spanjen hier gebrocht, soo hadd' hy daer niet aen.
 Gelyck de stercke leeu wanneer hy wort besloten
 Van jagers in het veldt, of in het lijf geschoten,
 Dan roert hy eerst den steert, den oorspronck van zijn kracht,
 Is sterck-

DANIELIS HEINSII.

Is stercker als te voor, versamelt al zijn macht.
Zijn maene rijft om hooch, het schuym loopt van zijrtanden,
Zijn oogen sijn vol viers, en schijnen hem te branden.
Hoe dat men hem besluyt, hoe datmen hem bespiet
En treft van alle kant, zijn herten gevet niet.
Of als de wilde zee, naer dat zy vele daegen
Getercht is van de windt, van buyen ende vlaegen,
Indien zy van den dijk geperst wort of het landt,
Zy freygert in de locht, en vliecht tot op het landt.
Ghy sijt oock soo geweest. tot dat de vloet, de baeren,
Den hemel met geweld u selve quam bewaeren:
En dat Neptuni stroom met vreeffelick geweld
Den vyant heeft te saem doen loopen uyt het velt.
Waer was het snorcken doen? waer mocht Baldeus blijven
Met al zijn groote macht, en met zijn bitter schrijven?

Soo haest als Nereus quam gewandelt, en gegaen
 Den Spanjaert int gemoet, hy liet zijn tenten staen.
 Men sach den swarten hoop seer haestelick verschuyven.
 Noch heb ick niet geseyt. waer laet ick toch de duyven,
 Die ghy gesonden hebt, daer mede dat ghy socht,
 Gesloten van der aerdt, te klimmen door de locht?
 Siet wat de Vryheyt doet. het gaen dat was benomen,
 Het vaeren was gedaen, noch sijt ghy uytgekomen.
 Geen schrijven mochter in. voor brieven was de padt
 Ontnomen en beset. zy vlogen inde stadt.
 Men secht dat Venus self haer vogels heeft gesonden
 Aen Ioncker van der Does, en dese vondt gevonden.
 Die zy met groote forch bewaert heeft, van dien tijt
 Dat aldereerst van hem zijn Ida wert gevrijt.
 Hoe dickwils heeft zy Mars genomen in haer ermen

DANIELIS HEINSII

Gebeden dat hy wou de borgeren ontfermen?

Hoe menichmael heeft zy de wagen, daer hy met

Vyt Thracen werdt gevoert, doen houden en beset?

Al was hy schoon bebloet, en hadde seer verbolgen

Zijn dienaers neven hem, die hem gestadich volgen,

De Vrees, de Schricklickheyt, de Stoutheyt onbeducht,

Daer mede dat hy jaecht geel landen op de vlucht:

Zy ginck hem even wel de sake noch vertoogen,

En haeren grooten noot: en wierp op hem twee oogen,

Soo lodderlick soo soet, dat hy tot aen de grondt

Van zijn manastich hert geraeckt wiert en gewondt.

Of soo dat niet en was genoeg om te bewegen,

Zy deder noch wat by. tot dat zy heeft verkregen

Het gene zy versocht. van daer is zy gegaen

By Thetis haer vriendin, en sprack Neptunus aen.

Neptu-

Neptunus heeft terstont doen spannen in zijn peerden,
En met een groot gedruys gekomen op der eerden.
Hy nam de winden met tot hulp, en Triton blies
Soo lang op zijne schelp, tot dat het water wies.
Het water stooft om hoog, hy maeckte los zijn sluysen,
En opende zijn rijk. de Spanjaert ginck verhuysen,
Het was hem daer te nat, soo sijt ghy los geraeckt,
En van het harde jock des vyants vry gemaeckt.
Wat was dat eenen dach! Boifot quam aengevaeren,
Gans Zeelandt vol van vreucht quam vliegen door de haeren.
Maetrooft bepeckt, betart, liep by de vlaggen staen,
Wierp over al zijn oog. het leger was gegaen.
Een van den rauwen hoop, van Amphitrites sonen,
Die leven in het nat, en in de schepen wonen,
Hadd' in een Spanjaerts hert gebeten, en geseyt,

Het vlees en is niet goet, zijn honden voorgeleyt.
Marane loopt toch wech, en wacht u voor de Zeeuwen,
Laet Hollandt Hollandt sijn. den hert vervolcht de leeuwen,
Het schaep vervolcht de wolf. gaet seker nyt de doot,
Eer dat men u verscheurt, keert naer u moeders schoot.
Vertelt haer dat ghy sijt geweest in vreemde landen,
Alwaer men Spanjaerts vlees kan knauwen met de tanden,
En lust heeft in haer bloet. maer siet toch dat ghy leert,
Wat dat ghy doet of laet, dat ghy niet weer en keert.
Soo haest het landt van Mars bevrijt was ontslagen,
Quam Phoebus in zijn plaets. die hadd' in haer behaegen.
Minerva quam met hem. die hebben in de Stadt
Gestadich van dien tijt haer woninge gehad.
Door haer is uyt het landt onwetenheyt verdwenen,
En wetenschap geteelt. O Nederlants Athenen,

O Voester van verstandt en kloecken geest. ô Son
Van vryheyt ende konst, ô Duytschen Helicon.
Fonteyn van prijs en eer, ô herberch van de wijsen,
O woonplaats van de Faem, wie soude kunnen prijzen
De glans van uwen lof, soo groot en breed? wie sou
Afschilderen u werck en stoutelick gebou?
Wie soud' u daden kloeck de weerelt door verkonden,
En treffen met den geest? de man is nu gevonden:
Die met een groote lust, al wat verborgen lach,
En wat men van u weet, brengt t'saemen voor den dach.
Nu wort ghy wederom van vooren aen geboren,
En uwen oorspronck selt, die lange was verloren,
Gevonden en verklaert. op dat men eeuwich leeft,
Al waert dat ghy verginckt, wie dat ghy sijt geweest
De toorens gaen te niet, de muynen ende wallen

Verflijten door den tijt, de ſteenen die vervallen.

Maer dat de penne treckt, geholpen van't verſtandt,
Wort in der eeuwicheyt in 'smenſchen hert geplant.

Op het belech van OOSTENDE.

A Enſchout het kleyn tooneel, het graf der vromer helden,
Die voor het Nederlandt haer lijf te pande ſtelden
Den dorren mollen hoop beſprengt met menſchen bloet,
Beſtreden van de peſt, de vyant, en de vloet
Bevochten en bewaert met alle d'elementen,
Vier, water, aerd', en locht, maer meeſt met Spaenſche renten,
En 'tIndiaenſche gout, daer Hollandt met verdrijft
Den Spanjaert uyt het landt, en ſelve meeſter blijft.
De weerelt wacht het endt, den hemel telt de jaeren,

En fiet het wonder aen. Daer eerst de wallen waeren,
Is nu des vyants macht. de Spanjaert komt gegaen
Int midden van de Stadt, noch heeft hy daer niet aen.
De menschen houden plaets die doot zijn, en die leven,
Self die verslagen sijn en willent noch niet geven,
Zy stellen haer te weer. want daer de aerde wijckt,
Daer wort zy wederom met menschen vlees gedijckt.
Waer wilt de vyandt sijn? wat heeft hy toch begonnen?
Oostenden is hy quijt, al heeft hy't al gewonnen.
De menschen staen int sandt, hoe dat het komt of gaet,
De Stadt is lange wech, de Spanjaert komt te laet.

*Aen den Leser, te weten zijn beminde, in zijn Latijnsche
gedichten R O S S A genaemt.*

GHy die met u gelaet, en soete blixem straelen
Van u klaer aengesicht mijn arme siel doet dwaelen,
Die met een heerschappy en sachte tyranny
Berooft my van mijn hert, my selve weert van my,
Die met de toovery van liefelick te spreken,
En daer by wreedt te sijn, mijn hert in my doet breken,
Niet door verboden list, of quade duyvel konst,
Maer door een soet gesicht en geen volkomen jonst,
Wilt met een bly gelaet dees woorden overlesen,
Gestelt door uwen slaef, die dronck is van u wesen,
Die blindt van het vergif dat van u oogen schijnt,

Alle.

Al levende vergaet, al lachhende verdwijnt,
Die ghy benomen hebt door u gesicht, u leden,
V'schoonheyt sonder maet, zijn wijsheyt ende reden,
Die ghy gebonden houdt, en toomt met uwe deucht,
Dat hy hem in zijn leet volkomelick verheucht.
Ick die te voren placht mijn leser te gaen soecken
Met een forchvuldich hert door al des weerelts hoecken,
En kenne nu maer een, en komend' in u handt,
Aenbidde den auteur van u volmaeckt verstandt.
Ja sonder yemandt meer beneven u te achten,
Stort ick in uwen schoot het merch van mijn gedachten;
Het beeldt van mijn gemoet : gelijk ick altijd ben
In't midden van den brandt getrocken met de pen.
Godin siet aen het leet, waer van de beste vruchten
Niet anders sijn dan pijn, dan klagen ende suchten,

Siet aen het droef geluyt, dat voortijt uyt de mondt
Alleenlick quam gevloeyt, maer nu uyt s'herten grondt.
Godin fiet aen dit werck, en over dese dichten
Laet eens de gouwen glans van u schoon oogen lichten,
Dat vier van u gesicht, daer mede ghy doorboort
De vesten van mijn siel, my liefelick vermoort.
Ghy hebt my eerst gequetst, sijt weder de genefer
Van dese droeve sieckt. Dit doende lieve Leser
Wensch ick u veel gelucks, my selven soo veel goet
Als ghy my nu verdriet en twaricheyt aendoet.

Domina servitium libertatis summa est.

Alle die met haet en nijt
Tegen my ontsteken sijt,

Laet nu blijcken u gemoet
Over mijn voornaemste goet.

Weet dat ick hebb' eenen staet
Die het al te boven gaet.
Niemandt is soo groot van macht
Die ick by my selven acht.

Geenen Koninck op der eerdt
Die ick acht van sulcker weerdt.
Prins en Vorst wie dat het sy
Stel ick ver beneden my.

Gisteren des avonts laet
Kreech ick dese nieuwe staet,
Als ick slaef geworden ben
Van de schoonste die ick ken.

DANIELIS HEINSIË

Al de loon die ick verwacht
Is geen rijkdom, is geen macht,
Maer dat zy eens van ter sy
Werp' een lieflick oog' op my.
Dat zy met de soete mondt
Die my doodelicken wondt
Daer mijn siel haer herberch heeft,
Daer zy woont en altijd leeft,
Met de deuren van korael
Daer Cupido heeft zijn sael,
Daer hy eerstmael is geteelt,
Tegen mijne lippen speelt.
Doende daer by eenen lach,
Die niet sachter wesen mach,

Soeten dief van mijn gemoet,
Die my levend' sterven doet.

En die woorden die mijn hert
Doen beminnen zijne smert,
En dat Goddelick verstande
Dat den hemel heeft geplant.

Dat is honich, dat is wijn,
Dat sal mijn betaling sijn.
Hier voor, wie't behaecht of spijt,
Ben ick mijne vrydom quijt.

Domina praesentia vita fructus est.

Deur regen en deur windt gekomen hier tot Leyden,
Hebb' ick naer u gevraecht u arme martelaer,

Sieck sijnd' om uwent wil. Ick hebbe moeten beyden
Van u te spreken aen, en ben gegaen van daer,
Ellendich, sonder hoop, vol pijn, vol smert, vol lijden,
Vol droefheyt in de geest, vol jammerlick verdriet.
Den andren dach quam aen. Ick hoopte te verblijden
Mijn ongetrooste siel. maer wederom voor niet.
En wilt my daerom niet, mijn lief, te minder achten,
Soo ick de waerheyt seg. Ick ben bedroeft, ick queel.
Want om by u te sijn ses dagen kan ick wachten,
Maer om u niet te sien, twee dagen is te veel.

Virtus est aurum. Op de gouden tantstocker.

O Lief, ô kostlick pandt, dat uyt de mondt genomen
Van d'hemelsche Godin, sijt nu tot my gekomen

Met soete dievery, tot mindring van mijn sinert,
Om dat zy eerst van my gestolen heeft mijn hert.
Mijn hert, dat zy my heeft geboeyt met soete banden,
Mijn hert daer zy met speelt, dat zy draecht in haer handen.
Nu ben ick sonder my. doch om te sijn by haer,
Daer ick niet wesen kan, ist dat ick u bewaer.
Dan neem ick u in d'handt, dan legg' ick u eens neder,
Dan sie ick u eens aen, dan neem ick u eens weder.
O lief ô waerdich pandt, ô kostlick menichvout,
In u en vind' ick niet dat schlechter is dan't gout.

Solvi non possum, nisi magis constringar.

G Eluckich die int veldt, int midden van de lanffen
En van de sweerden bloot den droeven dans mach danffen

Die wy al moeten gaen, en vallend' in het sandt
De leste voet val doet voor Godt en voor zijn landt.
Maer my ellendich mensch die strijdt hebb' aengenomen
Vol vrecht en vol verdriet, wort oock de doot benomen,
Mijn vyandt is mijn lief: die my de strijdt aendoet
Die acht ick boven al, die wensch ick dobbel goet.
Haer sweert is haer gesicht, de lanffen sijn haer woorden
Daer zy my mede quetst: haer armen sijn de koorden
Daer zy my mede bindt. de pijlen die ick vlie,
Dat sijn de oogen self, die ick soo geerne sie.
O vriendelick gewelt! waer soud' ick kunnen loopen;
Daer ick gebonden ben met sulcke soete knoopen;
O vyandt die ick soeck! ô lijden sonder pijn!
Ick moest om los te gaen noch meer gebonden sijn.

Absentem video. Uror in aqua.

S Oet aensicht dat de God der liefd' heeft overgoten
Met lieffelick gewelt, en in mijn hert besloten
V sraelen, uwen glans, waer dat ick kan gegaen
Ghy sijt altijt voor my, ick sie u voor my staen.
Nu ben ick in de zee thien mijlen ver gevaeren
Int midden van de windt, int midden van de baeren
Sijt ghy nochtans by my. u kracht die komt tot hier
Het water is seer groot, maer minder dan het vier.
Wat raet kan ick gedoen om mijnen brandt te stelpen,
Dewijle gans de zee my niet en kan helpen?
Waer sal ick van u vlien? hoe kan ick sijn bevrijdt?
Dewijle ghy my brandt, oock daer ghy niet en sijt.

Domit.

Dominam non totam in imagine ejus video.

V Ermeten stout pinceel, hoe hebt ghy derven naken
Het vier dat my verbrandt, en met de handen maken
Dat goddelick gesicht? den hemel en wilt niet
Dat yemandt hem naerbootst, of zijne schoonheyt siet.
Waer is dat glat gelaet, dat my het hert doet breken,
En dat soo haest verkeert? waer is dat lieflick spreken?
Waer is den soeten lach? waer is den trotsen ganck?
Die lusticheyt van geest? waer is den trotsen sanck?
Die blijfchap van gemoet? dat anders doen en dencken?
De sprake van de oog? die heymelicke wencken?
Het minste sie ick hier. ick soecke noch het meest.
Of laet het lichaem staen, of schildert oock den geest.

Tout

Tout amant estropiat.

Wie dat den beul verminckt, die moet hy weer genesen,
Want als het lichaem is getrocken uyt het let,
Die wilt geholpen sijn, die moet te vreden wesen,
Tot dat hy wederom elck in zijn plaetse set.
Het gaet oock soo met u, ghy die verminckt van sinnen,
Ontledet van verstandt, vol droefheyt ende pijn,
Gaet suchten sonder hulp geraebraeckt van het minnen.
Soeckt hulpe van den beul. dat is de medecijn.

Elegie.

Doorluchrige Princes van Neerlandts rijke steden,
En laet u niet voorstaen dat ick u kom betreden.

Om u vermaert gebou, dat heerelick cieraet
Dat tot den hemel toe schier opgetrocken staet.
Noch om u torens hoog, noch om u groote kercken,
Noch om u straeten breed, noch om u oude wercken,
Noch om dat Phoebus self de vader van't verstandt
En Pallas haeren stoel heeft binnen u geplandt.
Veel min om eenig goet, of kostelicke waeren,
Gelijk den koopman doet, kom ick tot u gevaeren.
Een hert gelijk het mijn, een brandende gemoet,
Alleen naer lof en prijs en past niet op het goet.
Twee oogen soeck ick hier, die my de mijn verblinden,
Ontstelen my mijn hert. soo ick die niet kan vinden,
Vaert wel o schoone stadt. ick laet u weder staen,
Ick gae gelijk ick quam. mijn bootschap is gedaen.
Maeckt schipper weder seyl, en laet ons gaen doorsnijden

Neptu-

Neptuni woefte veldt. en wilt den schoot niet mijden.
Set vry set in den top, en laet de schuyte gaen
Al loevend' aen de grondt, soo hebt ghy haest gedaen.
Een ongeluckich slaef van vrees en hoop begeven,
En kan op zee niet min verliessen dan zijn leven.
Die eenmael derven moet zijns alderlieffte schoot,
Stelt onder zijn geluck de huyre van de doot.
Of laet ons henen gaen naer onbekende landen,
Al waer de Oofte Son den Indiaen doet branden,
Of naer het Weste toe, of daer de Noortsche nacht
Vytsluytende de Son, den anderen verwacht.
Alleen wens ick noch eens voor't lest te mogen groeten
De oorfaeck van mijn doot, te storten voor haer voeten
Mijn onuytbluslick vier. Hoort soete Koningin,
Dees woorden voor het lest, en druckts in uwen sin.

Als my de bleecke doot het leven heeft benomen,
Dees arme siel gerooft, wens ick voor u te komen
Gedreven door de wint. siet my doch eenmael aen,
En laet een weynich tijt u groote wreetheyt staen.
Maer neemt een handt vol sandts, en wilt daer onder mengen
Twee tranen ofte dry, en my daer met besprengen.
Een soentjen waer te veel. oock soudt ghy ô Ionckvrou
Bevreeft sijn dat het my weer levend' maecken sou.
Doch sucht eens ende segt, Ghy sijt te vroegh gebleven,
En haddet wel verdient met my te mogen leven,
Gestadich tot de doot. De doot die heeft getoont
Dat ick u niet en hebb' naer u verdienst geloont.
Dit is genoch voor u. Het ander sal ick wachten,
Van die my naer mijn doot behoorlick sullen achten,
Gelijck de minnaers doen. de soete Venns bendt,

Of die den grooten Godt Apollo heeft gekent.
De minnaers sullen eerst haer droefheyt komen klaegen,
En sitten op mijn graf, en weenen geele daegen,
En hangen daer een kroon van myrten boven aen,
Van myrten die altijd met groene tacken staen.
Daer onder sullen zy op seker hooge tijden
Elck met zijn alderlieft' een soeten strijd gaen strijden,
Die best voccht lip aen lip sal hebben tot zijn loon,
En voor den hoochsten prijs de groene myrten kroon.
Daer naer dat ander volck, de benden der Poëten,
Die met een dulheyt wijs van Phœbus sijn beseten,
Die sullen met haer konst beweenen mijnen noot,
En stellen op het graf de oorsaek van mijn doot.
Die hier begraven licht was sieck van soete wonden
Die hem zijn alderlieft' hadd' in het hert gesonden.

Noch bidt hy dat hy mach soo veel gelucks ontfanen,
Als zy hem ongeneucht en quaet heeft aengedaen.
Dit fal staen op den steen. Het ander fal men seggen,
En d'oorfaeck van mijn doot op u alleene leggen.
Godin bedenckt dy wel. doch als het wesen moet,
Soo moet ick t'eenemael uytstorten mijn gemoet.
O goddelick gesicht, ô aensicht kroon der kroonen,
Tyran van dit gemoet, en koninck aller schoonen,
O beul van die u dient, ô smert, ô bitter pijn,
O kancker sonder hulp, sieckt sonder medecijn,
O winckel van ellendt, ô klip van mijn gedachten,
O steenrots van de min, vonck van mijn droeve nachten,
O spiegel van mijn leet, ô zee van ongenaed'
O put van mijn verdriet, ô afgrondt van mijn quaet.
O moedige Godin, ô adem van mijn leven,

O leven van mijn siel, die my de moet kont geven,
En wederom beneemat, ô onverwinlick dier,
Brantstichster van dit hert, en stoockster van dit vier.
Wie meenstu dat ick ben? een suffer van de straten,
Die u volmaeckte deucht niet soude kunnen vaeten?
Een keerffe sonder licht, een lichaem sonder geest,
Een aensicht sonder oog, een mens-gelycke beest?
Een van't gemeene volck, gelijk ghy t'allen tijden
Van uyt u venster siet, en voor u deure lijden?
Ick sweer ghy sijt verdoolt. een ander heeft het goet,
Maer ick een konincks hert, een princelick gemoet.
Dat niemant niet en dient, dat niemant naer kan loopen,
Al wist ick voor een woordt de weerelt gans te koopen.
V neem ick alleen uyt. al mijn eergiericheyt
Heeft tot haer uysterst' endt u soete suyverheyt,

V maech-

V maechdelick gelaet. Een ander laet ick swerven,
En naer den Haeghe gaen om staeten te beerven,
Bewandelen het hof, bespien aen alle kant
Wie datter komen sal, staen met den hoet in d'hant.
Godin bewaert dat woort, al die ick soo sie draeven,
Naer eer of naer gewin, en acht ick niet dan slaeven.
Te vreden met het mijn, ben rijcker, dan die leeft
Besitter van veel goets, en niet genoeg en heeft.
Den rijckdom en licht niet in landen ende steden,
Maer die niet veel en heeft, en is nochtans te vreden,
Trotst al wat datter leeft. de kroone en 'tgewelt,
De scepters en het goet is onder hem gestelt.
Zijn hert staet alijt vast, en sonder te bewegen,
Niet tot vergancklick goet of ydelheyt genegen,
Bemantelt met de deucht. die maect hem kloeck en sterck,

Geruft en altijd bly. dat is zijn bollewerck.
Al wat het diep gewelf des hemels kan bepaelen,
Al wat de gulden toorts der sonne kan bestraelen,
Veracht hy al te saem, en siet hy niet eens aen.
Het sy hoe dat het wil, het moet doch al vergaen.
Alleen de kloecke geeft geleert en wel ervaeren
Doorbreeckt al watter is. is meester van de jaeren.
De doot en kent hy niet. schopt met den voet het graf,
En als de mensche sterft, en weet hy niet daer af.
Ja self die hy verkieft moet leven en niet sterven,
En eenen grooten naem in eeuwicheyt beerven,
Bevrijt sijn van de doot. indien ghy daer naer staet,
En niet naer windt en roock, ick geef u goeden raet.
Wy sullen noch te saem op klimmen van der eerden,
Doorvliegende de locht met ongetoomde peerden.

Die Phœbus voor my voet: tot dat wy raecken aen
Den maechdelicken berch. daer sullen wy af gaen.
Daer sult ghy vinden staen veel blinckende Ionckvrouwen,
Die eenen grooten naem in eeuwicheyt behouwen,
Die met haer schoon gelaet, en vriendelick gewelt
Ontsteken hebben 'thert van menich wijsen helt.
Daer sult ghy mede sijn. Ick sie alree de tijden
Dat die mijn dichten leest, u dickwils sal benijden,
Dat menige Ionckvrou ontfekende van spijt,
Sal wenschen in haer hert te wesen die ghy zijt.
Godin ick weet de wech. ick hebbe mijne stappen
Soo menichmael gestelt op Heliconis kappen,
En mijnen voet geplant daer menich mensch naer wenst
Beneden de fonteyn van Pegasus den henst.
Ick hebbe van joncks af met geen gemeene wiecken

Doorvlogen en doorrent de wegen van de Grieken,
En Roomen wel doorsien. ten lesten opgedaen
Den ongebaende padt daer Nederlandt mach gaen,
Soo datse van nu voort met Phœbi susters dansen
Op't hoogste van den berch, niet passend' op de Franssen,
Of haeren grooten moet, en mogen vry en vranck
Vyt Castalis de beek gaen haelen haer belanck.
Die eenmael daer uyt drinckt moet lof en eer verwerven,
Al waer hy tienmael doot, en sal nochtans niet sterven.
God herbercht in zijn hert, en heft zijn sinen op,
Doet gloeyen zijn gemoet, doet roocken zijnen kop.
Hy wandelt boven d'aerd' en boven al de volcken,
Naect met het hooft de locht, en metten geeft de wolcken.
Wat dat hy denckt of spreeckt, en wat hy doet, hy maeckt
Dat naer de Goden rieckt, en naer den hemel sinmaect.

Ionckvrou dit is het volck dat Koningen doet leven,
Dat Princen haeren naem en haeren lof moet geven.
Die lustich van gemoet, van niemant slaef en sijn
Als van de suyver deucht, en een volmaect aenschijn;
De minste niet van al, gewondt met soete smerten,
Van lichaem niet te groot, maer groot genoech van herten,
Aenbiedt u zijnen dienst, en bidt gelijck ghy siet
Om al zijn leven lanck te sijn in u gebiet.
Godin volcht goeden raet. doch dat ghy my doet lijden,
Weet datmen't weten sal van nu tot alle tijden.
Denckt op soo menich jaer, denckt op het groot getal
Van menich groot gemoet, dat naer ons komen sal.
Die u verdoolde siel soo weynich sal behaegen,
En sullen my te meer gesaemdelick beklagen,

Hoe dat ick u meer acht. want soo ick niet verwerf,
Ick sal u doen dat spijt, dat ick u dienaer sterf.

*Op het Musijck-boeck van Meester Cornelis Schuyt
van Leyden, aen M. KNOTTER.*

DE moeder van de sachte vreucht,
De suster van de soete gaven,
Daer Bacchus met ons hert verheucht,
Daer ons de Goden mede laven,

Musijck die maecht die suyver maecht,
Gekleet nu eerst naer onse landen
Die Knotter u soo seer behaecht,
Komt haer begeven in dijn' handen.

Omhelst haer, stootse niet van dy
Daer sich de Goden met verlusten:
En wat ghy doet hoe swaer het sy
Laet wat om haren wille rusten.

Want Iupiter self soo men seyt,
Als Phoebe stem is opgeheven,
Heeft zijnen donder neer geleyt,
Om hem tot vreuchden te begeben.

Pastorael.

C Orydon die weyde schaaepen
Vast aen 'twater van den Rijn
Daer de beste weyden sijn,
Als het vee denckt om te slaepen
Als de duyfter nacht komt aen.
En de droeve silvre maen.

Daer sat hy met liefd' ontfreken
Van zijn Phyllis gans de nacht,
Phyllis die hem niet en acht,
Phyllis die hem 'thert doet breken.
Daer sat hy en sanck dit liedt

92
Op een nieu gefneden riedt.

Het sal nu twee volle jaeren

Phylli worden alle daeg,

Dat ick mijne liefde klaeg,

Dat ick die quam openbaeren.

Phylli 'tweede jaer ist nu

Dat ick eerstmael quam by u.

Van dien tijdt af gae ick dwaelen

Met mijn schaepen door het gras,

Sonder dat ick op haer pas,

Sonder dat ick haer gae haelen

Als zy dolen als zy gaen

Daer geen rechte wegen staen.

Ick sach eerstmael aen u wesen

In een bruyloft daer ghy waert
Met het volck van't dorp vergaert.
Doen heb ick u eerst gepresen.
Floris sat niet ver van dy,
En ick aen de rechter sy.

Daer hebb' ick u eerst gegeven
Als de ander eenen soen.
Wat kond' ick toch min gedoen?
Oock heb ick veel vreucht bedreven,
En mijn lullenpijp gestelt
Naer de deunen van het veldt.

Komende van daer na Leyden
By mijn kudde, was ick kranck,
In my luste geen en fanck.

Wie sal seyd' ick voor my weyden?
Wat mach wesen dese pijn?
Soudet wel een koortse sijn?

Geenen slaep en kond' ick haelen,
Altijt docht my dat ick sach
Phylli dijn en soeten lach,
En dijn oogen die my stralen,
En dat liefelick gelaet
Dat noch in mijn herte staet.

Niemandt konde my behaegen,
Al ons vrysters hadden uyt,
En die lange schele Luyt.
Ick ginck wesen heele daegen
Phyllis, en het soete licht

Van haer goddelick gezicht.

Ick ginck heele daegen dwaelen

In het hout dat aen de kant

Van den Haege staet geplant.

Corydon ginck luffen, draelen,

Corydon was mat en-laf,

Al zijn schaepen naemen af.

Corydon schreef in de boomen

Waer hy eenen vandt bequaem

Phylli dijn en soeten naem,

Corydon sach in zijn droomen

Phyllis altydt voor hem gaen,

Phyllis altydt voor hem staen.

Ick gaf mijne pols te voelen

Onse Trijn, en vraechderact,
Wat mach wesen toch dit quaet?
Trijn die seyde haer gevoelen,
Naer dat zy haer hadd' versint,
Lieve Corydon ghy mint.

Phyllis sal u wel genesen,
Neemt haer tot u medecijn.
En my denckt, het moet soo sijn.
Want als ick aenschou haer wesen,
Ben ick lustich ende ras,
En als vooren welte pas.

Maer zy wilt van my niet hooren,
Wat hebb' ick de meyt misdaen,
Dat zy't heeft op my gelaen?

Vol van wreedtheyt en de rooren,
Harder als de Maertse snee
Voor het ongespeende vee.

Phyllis was eens in het lijden
Dat zy in een sieckte lach,
Corydon ginck dach voor dach
Hem van dranck en spijsse mijden.
Corydon en quam niet uyt,
Corydon gaf geen geluyt.

Corydon en mocht niet leven,
Al de Goden van het veldt
Riepen waer is onsen helt
Waer is Corydon gebleven?
Maer als Phyllis weer genas,

Sach hy datse wreeder was.

Al ghy herders die daer weydet
By den Rijn, ick bidd' u fecht
Ben ick niet een rustich knecht?
Want ghy alle voortijds seydet,
Dat ick was van soeten aert,
Sacht van haer, gekrult van baert.

Als de schelpen die daer leggen
Tusschen Egmont en de kant
Van de Schevelijnsche strandt.
Ja moer Floris dorst wel seggen,
Dese leste kurremis,
Datter niemandt schoonder is.
Ben ick kleyn om aen te schouwen,

99

NEDER.DVYTSCH E POEMATA

En van licchaem niet te groot,
 Noch en isser al geen noot.
 Laet u seker dat niet rouwen,
 Siet den bock en fiet de geyst,
 Is daer niet groot onderscheyt.

Oock heb ick eens hooren singen
 Van een herder in een liet,
 Doch de naem en weet ick niet,
 Hy was woest en niet om dwingen,
 Langer als de meeste mast
 Dieder in Noorwegen wast.

Galathée ginck hem vlieden
 Als hy naer het waeter quam,
 Daer zy hare woning nam,

DANIELIS HEINSIË

Maer aen Acis gincks' haer bieden,
Acis was al haer gerief,
Acis was haer soete lief.

Phyllis wilt en onbedwongen
Is veranderlick van sin,
Niet gelijk ick in de min,
Sy is vol van kromme sprongen
Als de lammers in de Mey
Die gaen springen door de wey.

Al de meysjens die daer drijven
Haere schaepen by het bos
Van den Haege, gaen wat los
In de min, en selde blijven
Trou, gelijk die drijven 'tvee

Dicht by Catwijck op de zee.

Zy sijn vol van vreemde treken,
Dom van sinnen, oock wat broos,
En soo wonderlicken loos,
Zy en doen niet datse spreken,
Seer geslepen ende sijn,
Niet gelijk wy herders sijn.

En nochtans soud' ick wel dencken
Dat ick oock wel spreken mach,
Want de Satyrs al den dach
My toelacchen, my toewencken,
Oock en achten zy gans niet.
Soo volkomen als mijn liet.

Keefjen wilt hem oock optoeyen;

Maer voorwaer ten wil niet sijn.
Wat heeft onse Kees by mijn?
Ick hebb' eenen rock met ploeyen,
En wat anders in de mou,
Dat ick niet verkoopen wou,
Om de schaepen om de kudden
Die daer tusschen d'oude Maer
En het dorre Waffenaer
Haere drooge vellen schudden,
Mijne naem die wort gespeelt
In de dorpen en int veldt.

Als ick maer en wil gaen spelen
Boven op den hoochsten dijk
Van dat sandich Noordewijk,

Kan men my wel hooren quelen
Over zee, tot aen de kant
Van het machtich Britten landt.

Thule selve kan my hooren,
Haeren Koninck prijst mijn fanck,
Die hy nu kent over lanck.
Thetis selve leent haer ooren.
Noch blijfick in dit verdriet,
Phyllis die en wilt my niet.

Corydon en kan niet leven
Sonder Phyllis wat hy doet,
Want zy is te machtich soet,
Hy en kan haer niet begeven.
Phyllis is de eerste pijn.
Phyllis sai de leste sijn.

Aen de eerbare ende konstrijcke Jonckvrou
ANNA ROEMER VISSCHERS.

Godin die by den stroom des Amstels sijt geboren,
Van Phoebus seer bemint, van Pallas uytverkoren
Geboren als ick meen, en menich man gelooft,
Niet uyt u moeders schoot, maer uyt u vaders hooft:
Minerva van ons landt, en tiende van de negen
Die Pegasus bestort met zijnen soeten regen
Of alle tien alleen: de vierde van de dry
Die Venus gade slaen, en dansen aen haer sy
Het sy dat ghy met goudt een aerdich werck wilt weven,
En sticken met couleur, Arachne moet het geven,
Het sy dat ghy den draet gaet nemen en de naelt,

Het schijnt dat ghy met krijt, of met coleuren maelt.
Laet komen het pinceel, Apelles sal beswijcken,
Neemt kolen uyt het vier, Protogenes sal wijcken
En geven u den prijs. maer meest de Diamant
Om dat hy weerdich is, is in u weerde handt.
Die treckt al wat ghy wilt, en schijnt op u te wachten,
Als slaef van uwen geest en vliegende gedachten,
De Son, de schoone Maen, al watter is of was,
Of yewers wesen kan, dat stelt hy in gelas.
Wat Thales heeft bedocht, Pythagoras geswegen,
En Socrates geseyt, en al de wijse plegen
Te schrijven op papier, en roemen aldermeest
Als noodich voor de mensch, dat schildert ghy nu eest,
Of treckt het met de pen. de deucht die wort gewesen,
En metter handt gevoelt, en niet alleen gelesen.

Het sy dat ghyse set op lijnen of op doeck,
Of als de mannen doen, maeckt een verstandich boeck.
Het selve placht te doen het volck dat aen de stroomen
Van Nilus heeft gewoont, zy schilderden met boomen,
En dieren alderley, en gaven door een plant
Te kennen haeren sin en innelick verstant.
Als ghy geboren wert, Minerva quam beneden
Van haeren hemel hooch met Erato getreden,
En loegen u eens toe, Terpsichore die nam
Het kindt in haeren schoot, en Venus gaff de mam.
Cupido wiechde self, en gaf u vast te raecken
Zijn pijlen ende booch, wanneer ghy quaemt te waecken,
Gelijck de kinders doen. daer van en hebt ghy niet
Gehouden, dan dat ghy noch alle dage schiet
Met oogen vol venijns. Maer als de teere jaeren

Der kindtsheyt onbevroet by naer ten ende waeren,
Doe quam Vranie, die bracht een groote fles
Vuyt Castalis de beeck, en leerd' het kindt zijn les,
Het spinnewiel, de spil, en is niet dan voor sinnen
Die trecken naer het graf, en anders niet beminnen
Dan tijdelicken loon. niet die door eer en lof
Verheffen haeren geest, en vliegen uyt het stof.
Den hemel was u boeck. ghy laest zijn goude noren,
De letters van de nacht, daer met hy staet begoten,
En kendet al zijn volck. wat dat Orion doet
Geteyckent aen zijn hooft, maer meest aen zijnen voet
Allopend' in de locht, en toonende zijn hielen,
Waerom dat Cepheus staet, en Hercules moet knielen,
Wat sterren dat hy draecht noch boven op zijn huyt,
Waer al de teyckens staen van Perseus en zijn bruyt.

Waer dat de Ionckvrou staet, die van ons is getogen
Door onsen handel slim, en oppewaert gevlogen,
Die ghy geselschap hielt, oock woonend' in de locht,
En Ariadnes kroon, die ghy wel dragen mocht.
Dan saccht ghy naer de wech, niet daer de Goden wonen
Die verder van ons zijn, maer haere vrome sonen
En dochters, door haer deucht, de klaere wech, de welck
Nu nock gespickelt is van Iunoos witte melck.
Daer ghy noch wonen sult, ten sy dat ghy wilt wesen
Wat naerder aen de lier van Phoebus self gepresen,
En in de locht geplant, al waer men haer siet staen
Dicht aen de sevenster, niet verre van de Maen.
Dit was al uwen lust, de menschen te verlaeten,
En het gemeyne volck met zijnen lust te haeten,
Die altijd hangen aen het aertrijck, ende niet

Het gene dat alleen den hemel in ons giet.
De geest die vliecht om hoog, is van gelijken aerde,
Gelijk het heete vier klimt altijd van zijn aerde,
En gaet van daer hy komt, hy weet dat al het gout
Dat onse sinnen treckt, daer Amsterdam op bout,
Niet anders is als slijck. dat eerstmael licht begraven,
En sijnde los gemaect, ons selve maeckt zijn slaven,
Krijcht zijnen glans van ons, en zijne suuyverheyt,
Iae selve zijnen prijs van onse sotticheyt.
O groot, ô manlick hert, en weerdich niet te leven
Daer sich de menschen maer tot ydel goet begeven,
Maer daer u susters zijn, of daer Minerva leeft,
Die by Tritonis vloet altijd haer woonplaets heeft.
O ster, ô hemels kindt, van wonderlicke stamme,
Vol geest, vol locht, vol vier, vol goddelicke vlamme.

Gemaect

Gemaeckt tot spijt van ons, en boven alle wens,
In vrouwelicken schijn schier meerder als een mens.
Had Phoebus u gesien, zijn Daphne sou noch leven,
Of ghy sout selve sijn dat haer nu is gegeven,
De kroone van zijn hooft. maer seker ick en kan
Niet dencken of hy wenst te wesen uwen man.
Te wetten u verstandt met hemelsche gedachten,
Met Goddelicken praet, en niet geleerde nachten,
Met hooge wetenschap, en redenen van al
Wat in de weerelt is en naer ons komen sal.
Wat dat de koude nacht des winters doet vertraegen,
Des somers wederom doet wackeren de daegen,
Wat dat de groote zee doet komen ende gaen,
Den hemel loopen om, het aertrijck stille staen,
Het water in de locht gelijkelick doet wegen,

Soo dat het niet en valt. wat ons den soeten regen,
Den kouden hagel maect, de maene van ons weert,
En wat dat seggen wilt de sterre met de steert.
Die dan Apollo waer die soud' hem kunnen lijdén,
En soude Iupiter zijn Iuno niet benijden,
Al houdt zy aen den dis altijd den hoogsten kant,
En draecht den blixem self wel dickwils in de handt,

Aen Daniel Heins.

M Et walging, jae op't hoogst heb ick veracht het geen
Dat de begaefde mensch berooft van alle reën
De dulle dronckenschap. maer prach met trogglent gnocken
Nu om een schuyfjen, en van't geen zy gulsich flocken
Een weynichjen ter sluyck. van die (meen ick) die sijn

H

Ood

Oock dronckaerts, niet van Frans of schrale Rijnsche wijn,
Maer Pegasus fonteyn. O driemael drie Goddinnen
Vytdeelfters van die dranck, laet my genade vinnen,
Op dat ick desen lof, die ick gans niet verdien,
Mach tegensprecken, om daer door de Nijdt t'ontvlien,
Die altijd schrolt op eer, en willens niet wil weten
Dat dit is het gebruyck van aertige Poëten.
Want ghy Apollo prent niet eens in u gedacht
Dat ick vermetelick my 'tseive waerdich acht.

A. R. V.

Aen

*Aen Jonckvrou ANNA VISSCHERS op haer dicht
te Leyden sijnde van haer gemaect, ende aen
hem gesonden op het zijne.*

DRy Musen dry en dry heeft Griecten ons gegeven,
Die nu noch soo men secht op Helicons top leven:
Doch wie de meeste sy, of wie dat vooren gaet,
En heeftse niet geseyt, en noch in twijfel staet,
Hesiodus wel eer heeft boven al gepresen
Calliope seer hooch, en meent dat zy moet wesen
Die leyden moet den dans. maer Clio strijdt om d'eer,
Melpomene niet min: Vranie noch meer.
En hebben al gelijk. want Clio leert ons prijsen
De mannelicke deucht, haer vrienden eer bewijzen.

Melpomene die heeft de Koningen bedocht
In haeren droeven fanck : Vranie de locht.
Te wijle datse noch vast met malkander kijven,
Oneffen van getal, en twijfelachtich blijven,
Krijcht Leyden het bescheyt. De meeste van haer al
Komt hier van Amsterdam: maeckt effen het getal.

*Oversettinge van het XII. Idyllum Theocriti,
waer van het beginsel is,*

ἦ λυγρὸς ὦ φίλε κῆρυξ.

SYt ghy gekomen dan, naer dat ick heb gewacht
Naer u mijn liefste kindt den derden dach en nacht?
Ghy sijt gekomen, jae. Maer yegelick die mint

Wort out op eenen dach, als hy zijn lief niet vint.
Soo veel de soete lent de winter overtreft,
Den appel by de pruym die wilt is sich verheft,
Het schaep met dicke wol zijn lam beschaemen kán,
Een maecht veel soeter is, als die den derden man
Alree versleten heeft: soo veel als lichter is
Een reebock als een kalf, of in de wildernis
De nachtegael den prijs van alle vogels wint,
Soo is voor my u komt het soetste datmen vint.
Siet ick ben hier gevlucht, als een die verre gaet
Naer desen beucken boom, dewijl de sonne braedt
En droocht het dorre landt, Och of de soete min
Wou blaesen op ons hert, en voegen onsen sin:
En dat die naer ons sijn, ons kenden al te saem,
En songen dus van ons, en spelden onsen naem.

Daer sijnder twee geweest eens in voorleden tijdt,
Den eenen vryde self, en d'ander werdt gevrijdt,
Haer liefde was gelijk. Och was het volck niet soet,
Als liefde wederom met liefde werdt gevoet!
Och Iupiter of dat en al ghy Goden waer,
En dat my wierdt gebracht naer menich duyfent jaer
Die bootfchap onder d'aerdt, dat hy die my nu wondt
En mijne soete min waer yeder in de mondt:
Maer meest het jonge volck, dan dit sal moeten gaen
Alsoo de Goden seif in haeren raet verstaen.
Doch ick en vreesse niet als ick u prijs voor al,
Dat yemandt uyt mijn neus de leugens mercken sal.
Want doet ghy my wat leet, dat soet ghy metter daet,
En doet my dobbel goet, my gevend' een toemaet.
O volck van Megara, die kloeck sijt in den boot,

Ick wens dat ghy bewoont geuckichlick den schoot
Van't rijck Athenen landt, die boven al vereert
Diocles, die soo veel met minnaers heeft verkeert.
Want altijd by zijn graf van alle kanten staen
Veel minnaers, die om prijs een soete strijdt aen gaen,
Met soentjens om het best, en die dan mondt aen mondt
Lecht aldersoetjens aen, keert wederom terstondt
Recht naer zijn moeders schoot, t'huys brengende de kroon.
Och wel geluckich is, die krijcht voor zijnen loon
Dat hy mach rechter sijn, hoe dick roept hy al stil
Om Ganymedes hulp, dat hy hem maecken wil
Zijn mondt als eenen steen, daer met de goudtsmit proeft
Of 'tgout is louter goet, of dat hem wat behoeft.

Adonis doot, uyt Theocritus.

ALs Venus eerst Adonin doot
Sach liggen recht voot haeren schoot;
En sach zijn haer soo schricklick staen,
En sach zijn bleecke wangen aen,
Geboot zy haer volck al te gaer
Te brengen 'twilde swijn by haer.
Dat vliegende volck op de speur
Liep vlijtich alle bosschen deur,
En sagen daer de moorder staen,
En sloegen hem de boeyen aen.
D'een nam een strop uyt zijnen sack
Daer met hy den gevangen track.

De tweede was noch meer gestoort,
En dreef hem met zijn boge voort.
Het dier dat volchde voet voor voet,
Bevreet voor Venus wreedten moet,
De welcke siend' hem aldereest,
Riep, O ghy alderwreetste beest,
Hebt ghy dit licchaem aengeraeckt,
En mijne man aldus mismaeckt?
Het dier dat sprack: het is my leet,
En sweere by den meesten eedt,
Eerst u, en uwen man daer nae,
En my die hier gebonden staet,
En dese jaegers die hier gaen,
Dat ick niet docht om hem te slaen.
Maer soo ick uwen lieve man

Dat schoone beeldt sach eerstmael an;
Soo wierd' ick dul en ongerust,
En kreech van binnen grooten lust,
Om zijne heup die voor my stondt
Te mogen drucken aen de mondt.
Dit soenen heeft hem omgebracht.
Daerom gebruycket vry u macht.
Dees tanden ruckt uyt mijne mondt;
En morselt die tot aen de grondt.
Wat doen daer toch de tanden in
Die onbequaem sijn tot de min?
En is dat niet genoeg voor dy,
Mijn lippen lecht die oock daer by.
Hier met wiert Venus wel gesint,
En seyde, dat men hem ontbindt.

DANIELIS HEINSII

Van dien tijdt ginck hy niet van daer,
 Maer volchde Venus altijt naer,
 En brand' in 'tvier zijn tanden af,
 Die hy de schult van't soenen gaf.

Cupido Honich-dief, uyt Theocritus.

DE soon van Venus soete man,
 Die nimmermeer stil wesen kan,
 Was opgestaen recht voor den dach,
 Als yeder noch in ruste lach,
 En ginck al heymelick bespien
 De Honich-korven van de bien,
 Hy meynde 'thonich was soo goet,
 Het was soo wonderlicken soet.

Maer eer hy haelde zijn gerief,
De beesten prickelden den dief.
De lekker liep aen alle kant,
Hy spranck, hy blaefde vast in d'hant,
En toonde Venus die daer stondt
Al schreyende de nieuwe wondt.
Hy seyde, moeder, hoe kant sijn,
Dat sulcken dier maeckt sulcke pijn?
De moeder seyde, sijt ghy groot
Die yeder brengt in sulcken noot?

*Vyt zijn eygen Latijn, in Hipponacte, Dulcis puella,
geschreven aen THAVMANTIS bereyt sijnde om
met den gesant BVZANVAL naer Vranck-
ryck te reysen.*

Soet meysken, laetste vier, dat my altijd sal prangen
Int diepste van mijn hert, en in de sinnen hangen,
Soo lang als ick aenschou dat liefelick gesicht
Van Phœbi gouden hooft, de vader van het licht.
Soet meysken wilt dit woort, alst immers soo moet wesen,
Geschreven voor het laetst, van uwen dienaer lesen,
Niet dat ick hopen wil dijn yseren gemoet
Veel harder als een klip, int midden van de vloet

Van

Van d'ongebaende zee, bevochten van den regen,
Gegeeffelt van den windt, daer mede te bewegen,
Maer op dat ghy vol trots, hooveerdich ende wreet,
Noch eens u herte moocht verheugen in mijn leet.
Vaert wel onmenschlick dier, ick sal gaen ballinck wesen
Bey van ons vaderlandt en van u soete wesen.

Vaert nu wel voor het leet. het vonnis dat ghy geeft
Sal worden overleyt, als ghy niet meer en leeft.
Wy breken door den tijdt, en senden naer ons leven
Ons boden over al, die goe getuygnis geven
Wie dat wy sijn geweest. ick sweere by mijn pijn,
Dat ick u naer mijn doot een groote vleck sal sijn.
Doch ghy slaet in de windt dees woorden ende reden
Met een gesloten oor, en spot met mijn gebeden,
Hooft maer eens aan dit woort. wat dat het oock mach sijn

Dat

Dat mijn hoochmoedich hert soo lang' houdt in de pijn.
Het sy de hoofse locht, oft het geduerich praeten
Van die dy volgen naer, recht slijpers van de straeten,
Bequaem om niet te doen : een volck dat ongeleert
De wijsheyt niet en kent, geleertheyt niet en eert.
Die u met ydelheyt het moedich hert ontfeken,
En niet dan roock en windt, en groote staeten spreken:
De deucht wort niet verkleynt, zy staet als enen wandt
Diep in der aerdt gegrondt, altijd in eenen standt,
Vast, sterck en onbeweecht: en sonder aen te hooren
Het oordeel van het volck, of sich daer in te stooren,
Blijft altijd dat zy is, en let niet wat men secht,
En is in niemands macht, is boven vrouwen recht.
Met desen pandt sal ick, waer my de winden drijven,
En mijn fortuyn leyt, altijd te vreden blijven.

En of my schoon de zee smijt yewers aen een endt
Van eenen dorren kant, daer ick ben onbekent,
Schipbreuckich, sonder vriend, en sonder gelt of panden,
Gelijck het die wel gaet die doolt in vreemde landen,
Soo sult ghy noch verstaen, dat die ghy doet dit spijt,
Van Princen wordt gekent, van Koningen gevrijt.

Elegie, ofte Nacht-klachte.

Dewijle dat de nacht op alderhande dieren
Verspreyt haer droevich kleet, op Velden en Rivieren,
En dat de wilde zee vermindert haeren stroom,
En dat de weerelt gans licht als in eenen droom :
Dewijle dat de locht uytsteect haer gouden oogen,
Die haer uyt 'shemels sael al springende vertoogen,

En dat de droeve maen haer broeders plaets bewaert
Die morgen wederom sal komen nae de aerd:
Soo dwael ick hier alleen daer my mijn sorgen draegen,
Om van u fel gemoet en wreede sin te klaegen,
Ionckvrou ghy licht gerust, en blaest uyt uwen mont
Dat goddelick venijn dat my dus heeft gewont,
In uwen eersten slaep van alle sorg' ontbonden,
Niet denckend' op mijn vier, niet denckend' op mijn wonden;
Niet denckend' om den God die met zijn wreede kracht
Heeft willen mijn gemoet doen staen in uwe macht.
Ick ligg' hier neer gestort voor uwe doove deuren
Als of my in de nacht wat voordeel mocht gebeuren;
Of datter hope waer om dijnen herden sin
Te trecken naer mijn hert, te leyden naer de min.
De vogels die de locht met vleugelen deurfnijden,

De visschen die de zee met haeren steert berijden,
Die liggen nu in rust tot dat den dach komt aen:
Maer die u dient alleen moet oock by nacht vergaen.
By nacht vergaet hy meest, ick neem u tot getuygen
Mijn tranen die ick stort, daer met ick niet kan buygen
Haer onbermhertich hert. mijn tranen die ick hier
Laet liggen als een pandt van dit ellendich vier.
Elck dinck heeft zijnen tijdt, naer dat de koude dagen
Sijn lang by ons geweest, en d'ongetemde vlaegen
Van haegelen en van sneeuw, en dat den grijsen baerd
Des winters voor een tijdt bedeckt heeft gans de aerdt,
Komt Zephyrus weer aen, en uyt zijn schoone saelen
Laet zijnen silv'ren dauw op alle velden daelen:
En met den Adem soet die zijnen mont uytspreekt
Neeemt d'aerde wederom haer groen geschildert kleet.

Het een gaet, t'ander komt, de duyfsteris moet wijcken
Naer dat de ronde Son komt uyt zijn kamer strijcken,
En toont zijn gouden oog. En als de Son wech gaet,
Dan komt de Maen weer om die in zijn plaetse staet.
Het heeft al zijn gebeurt, het komt al op zijn tijden:
Twee dingen blijven vast: u wreetheyt en mijn lijden.
Mijn lijden blijft altijd, en d'oorfaeck van mijn pijn
V onbeweeglick hert moet sonder ende sijn.
De oorfaeck daer van is dat ick niet twee kan minnen
Of dry op eenen dach, en spelen met mijn sinnen
Gelijck een lichte pluym daer Boreas op waeyt,
Nu hier vliecht en nu daer; en keert sich ende draeyt
Naer het bevel des windts: of als een schip gespleten,
Int midden van de zee, daer't roer is af gesmeten.
Maer houdt al even vast en onbeweechlick acn,

En blijft alleen op dy, en niemant anders staen.

Ionckvrou dat is mijn schult: hierom wil ick gaen vaeren
Daer ghy niet meer om my u hert en sult beswaeren.

Ionckvrou vaert wel, ick gae: ick gae daer ghy my sent.

Ionckvrou vaert wel, ick gae: ick loope naer mijn endt.

Ionckvrou vaert wel, ick gae, ick gae mijn leste gangen,

Ionckvrou vaert wel, ick gae, ick sal mijn hert uytlangen

En werpen voor u deur. doet open uwen schoot,

En neemt daer in de siel van die ghy hebt gedoot.

Laet my ten minsten toe dat ick daer in mach leven,

En wonen naer mijn doot: wilt my de weldaet geven,

Dat ick de plaetse mach bewaeren van mijn min

Die my geweygert was: en blijven vast daer in.

Of Venus sal mijn siel in haeren gouden wagen

veel hooger als de Maen en als de Sonne dragen;

En by de lichten ſchoon, de lichten die daer gaen
In 'shemels ſchoon gebou mijn arme ſiel doen ſtaen.
De ſterren die ghy ſiet, dat ſijn de weerde ſielen
Die Venus en haer kint noch dagelicks vernielen;
Dat hebben minnaers oock geweest voor onſen tijdt,
En leven nu om hoog van alle ſorg' bevrijdt.
Zy ſtaen in Venus huys, zy letten ende mercken
Op ons verdriet en pijn, en uwe wreede wercken:
En draegen die vaſt aen by Venus end' haer ſoon,
Die elck op zijnen tijdt beſchicken zijnen loon.
Int midden is een ſael van onbekende bloemen,
Met bloemen opgebout, die wy niet kunnen noemen:
Hier is Cupidoos ſtoel, die ſpreect daer ende ſecht
Een yeder zijn miſdaet een yeder na zijn recht,
Daer neven is een perck, daer loopen twee Godinnen

De Droefheyd en de Vreucht, de fusters van het minnen,
Die garen in een kruyck ons tranen altemael,
En setten die ten toon int midden van de sael.
Ons fuchten altemael die staen, hoog geschreven
In Venus tafelboeck tot 'tende van ons leven:
Int midden is een sael, daer weegt men al ons quact,
En die meest heeft geleen, die krijcht den besten staet.
Daer sal ick boven aen de beste plaets beerven,
Om dat ick ben geweest volstandich tot het sterven:
De eerste plaets is mijn. daer sal ick staen tot spijt
Van die u heeft behaecht en die my heeft benijt.
Ionckvrou, wel aen, ick gae, en laet u hier tot panden
Mijn tranen voor de deur die bitter offerhanden:
Doch soo ick sterven moet, denckt eens in uwen sin
Of ick de doot verdien, om dat ick u bemin.

Bruylof-lied.

INt midden van de locht heeft Iupiter een kamer
Van klaren diamant, gesmeten met den hamer
Van Mulciber zijn soon, die daer in heeft gestelt
Al datmen noch ter tijdt van Iupiter vertelt.
Hoe dat de oude vrou, de moeder aller saecken
Natura liet een schoon en blijde maeltijdt maecken,
Doen't aerderijck eerst stont, en doen het groote velt
Des weerelts eerstmael was op zijnen grondt gestelt.
Het lach noch woest en wilt. de soete naem van minnen
En was noch niet bekend, noch niemant was van binnen
Geschoten van de sacht' en liefelicke smert
Die uyt de oogen komt gesloopen in het hert.

Dewijle dat zy dus de fuyver wijnen fchoncken
En namen in de handt, en vroyelick uyt droncken,
Neemt Iupiter een kool, en fchildert met de handt
Een beelt een wonder beelt, beneden aen de want.
En neemt twee pondt venijns, daer met de God der minnen
Cupido nu beftrijckt zijn doodelicke pinnen,
En ftrijckt dat aen de friondt en lippen heel rontom,
Aen d'oogen boven al: en wendet om end' om.
De Goden fagen toe, en werden feer verflagen:
Zy kregen in het fien ten eerften goet behagen,
Tot dat een foete koorts haer in het herte quam,
Gekropen meer en meer, die haer den fin benam.
Sy waren feer verheucht, en loegen in haer pijnen.
Men wift niet wat het was, men haelde medecijnen.
Haer ader wert gevoelt men vraechde naer het quaet,

Men vracchde naer de sieckt' men vonter geen en raet.
Natura ginck terstont, en liet het werck naer trecken
De weerelt door en door, en ginck een volck verwecken,
Venijnich van gesicht, seer wonderlick van sin,
Dat noch tot dese tijdt heeft gants de weerelt in.
Men wist niet wat het was, het aertrijck was vol roeren,
De menschen waren bang, sy wouden krijch gaen voeren:
Met kracht en met geweld, met yser ende vier
Gaen jagen wederom dat nieuw geboren dier,
Zy wouden in geschil met al de Goden treden,
End' ydel laten staen haer landen ende steden.
Men wasser van vervaert, men wister geen en raedt,
De een die sloot zijn oog, de tweede badt genaedt,
De derde riep om hulp: zy kregen soete wonden:
Men hiet het Toovery. Tot dat men heeft gevonden

Een goede medeciyn, de welck verborghen was
Wel negen hondert jaer in Venus gulden kas.
Een goede medeciyn, bekend in alle landen,
Van soentjens t'saem gemengt, en worsteling^g der handen,
En lieffelijk gesucht, en wat ontrent den schoot,
Dat niemant maecht en laet, en niemant doet de doot.
Dees soete koorts is nu gemeen in dese tijden,
En wonder wel bekend. Ghy moetet oock belijden,
Heer Bruydegom, dit is, dit is dat soete quaet
Dat u doen komen heeft in desen blijden slaet.
Heer Bruydegom ghy faecht die vriendelicke straelen
Van't maechdelick gelaet, dat heeft u hert doen dwaelen,
Ghy wiert, ghy wiert gans swack, de soete koorts quam in,
Benam den wijfen raet, betooverde den sin.
Den brandt quam tot het hert, al u gedachten swommen

Int midden van het vier, men wist niet te becommen
Tot hulp van dese siekt, tot troost van dese pijn,
Haer ongenadich hert moest eerst versadicht sijn.
Haer aensicht is geweest de pijnbanck van u herte,
Haer oogen sijn geweest de buelen van u smerte,
Die hielden u vast aen, en met een harden bandt
Omvingen uwen sin, en boeyden u verstandt.
Maer nu ist eens gedaen, het yser is gebroken,
De banden sijn ontdaen, de boeyen sijn ontloken,
Neemt desen tijt tot hulp, en om gesont te sijn
Omhelst dat selve quaet, en blust daer met de pijn.
Het heeft een groote kracht om quetsen en genesen,
Het was al u verdriet, het sal de wellust wesen.
Het was de pijn de smert, het sal nu sijn de lust,
Het was de ongeneucht, het sal nu sijn de rust.

De schoone nacht komt aen. liet de vergulden Goden,
De sterren kijken uyt, dat sijn de gouden boden
Die Venus aen dy sent, die seggen dat is tijdt,
Te voorderen de saeck, te voorderen den strijdt.
Ons werck komt aen, wy gaen, wy fullen voort gaen haelen
De oorfaeck van u koorts, de oorfaeck van u quaelen.
Al staet zy by haer volck omringt aen alle kant,
Wy fullen haer nochtans u leveren in d'handt.
Nu ghy o lieflick volck Ionckvrouwen wijckt ter sijden:
Ghy die de Bruyt bewaert, en wilt met ons niet strijden.
Gaet troost haer voor het lest, en geeft den lesten soen,
Het ander dat ghy laet, dat sal den Bruyd'gom doen.
Gaet aen vrou Bruyt, gaet aen, den Bruydegom wacht binnen:
Gaet aen vrou Bruyt gaet aen het soete spel der minnen.
Gaet aen onnoosel schaep, gaet aen onnoosel lam,

De lesten tijdt is hier, die noyt voor u en quam.
En sijt doch niet bevrees, ick ben u borch gebleven,
Dat ghy in dese strijdt behouden sult u leven.
En weest doch niet bevrees. het gene dat men doet,
En is niet om het lijf. de strijdt is sonder bloet.
En weest doch niet bevrees: ghy sult den maechdom laeten,
Die niemant goet en doet, noch niemant en kan baeten.
Het is een ydel naem, de maechdom en is niet,
Die niemant niet en voelt, die niemant niet en siet.
Hy is noch visch noch vleesch: de wijste van ons allen
En weet niet wat hy is. Hy kan oock licht ontvallen,
En sluypen door de handt. En weest dan niet vervaert,
Want die hem dus verliest. die heeft hem best bewaert.
Heer Bruydegom ghy moet gaen minderen u pijnen,
Heer Bruydegom ghy moet gaen nemen medecijnen,

En sweeten uyt de koorts, en sweeten uyt de pijn,
Die anders niet en kan terecht verdreven zijn.

Troudicht

*Ter eeren van DANIEL de BYRCHGRAVE,
met ANNA OOSTERLINCKS.*

DE schippers die de zee met kielen scherp doorsnijden,
En met een houten peerdt het blaauwe diep berijden,
Gekomen sijnd' aen landt, bevrijt van alle noot,
Dan vellen zy de mast, dan strijcken zy de schoot.
Het geen daer wy in sijn, eer wy ons selven paeren,
Is een beroerde zee. de sorgen sijn de baeren,
De liefdt' is onsen windt: de klippen die ons schaen,

Is daer

Is daer wy aldermeest en alderlieft naer gaen,
De klippen sijn gestelt int midden van het leven,
Daer worden zy seer licht van alle kant gedreven.
Dan komt de westen windt, seer liefelick en stil,
Die voert ons int verderf door onsen eygen wil.
De sterren die ons leen, dat sijn die blinckend' oogen,
Die sich gemeynelick tot ons verderf vertoogen.
Dan mist ons het compas: dan missen wy de locht,
Dan worden wy met lust in ons verderf gebrocht.
Het roer is ons verstandt: den ancker is de reden,
De kaebels sijn de deucht: de ballast goede seden.
Dan doch de minsten deel brengt in behouder handt
Zijn onbeweechde schip van stormen aen het landt.
Maer Burchgraef wel voorsien van ballast komt gevaeren
Int midden van de zee door klippen ende baeren

Tot aen't gewenste landt: en vry van alle wee,
Van schipbreuck, ende last, komt naer een goede ree.
Dit is de beste wens: het lant hebt ghy gekregen,
Daer u den oosten windt niet meer en sal bewegen.
Heer Bruygom blijft hier vast: en werpt den ancker uyt,
En van het quade weer versékert dijne schuyt.
Wy sijn noch in het diep, wy moeten voort gaen dwaelen
Daer ons den harde windt en baeren komen haelen.
Vaert wel, en als ghy sijt in uwen meesten staet,
Denckt eens hoe dat het noch met onse schuyten gaet.

Het sterf-huys van Cupido.

G Isteren des avonts laet,
Eer de Son te bedde gaet,
Eer zy gaet, end' ons berooft
Van haer schoon vergulden hooft
Eer de swarte nacht begint
Is gestorven Venus kint:
Venus kindt dat soete dier
Is gevallen in zijn vier.

Nu licht Venus arne vrou,
Iammerlick in grooten rou.
Wie sal blusschen dese pijn?
Wie sal Venus trooster sijn?

Morgen voor den dageraet
Eer de Son haer bedd' verlaet,
Dachvaert Venus altemael
Iupiters volck in haer fael.

Al ghy Goden over hoop,
Die wilt koopen goede koop,
Morgen voor het Sonneschijn
Salder eenen koopdach sijn.
Eenen booch, en neven dien
Eenen koker wel voorfien:
Pijlen sijnder ses of acht,
Alle van verscheyden kracht.

D'een heeft honich, d'ander gal,
D'ander lieflick ongeval:
D'een brengt groote blyschap aen,

D'an-

D'ander doet die weer vergaen.

Een van hoop, van vreesse twee,

Een van vreucht, en d'ry van wee,

Twee doen haeten goeden ract.

Twee doen haeten middelmaet.

Dits den huyfraet meen ick al,

Die men daer verkoopen sal.

Dits den huyfraet allegaer,

Die hy heeft gelaten naer.

Komt ghy Goden al te mael

Morgen vroeck in Venus fael:

Die best biedt, van Venus moer

Vinden noch twee soentjens goet.

*Aen de**IONCKVROUWEN*
van HOLLANDT.

G Hy lieflick geslacht, dat Venns heeft gegeven
Te voeren in de handt den sleutel van ons leven,
Die met u oogen saeyt dat goddelicke saet,
Dat in ons herten veldt altijd gewortelt staet,
Ionckvrouwen 'tis om u. ick sweere by de banden
Van onsen kleynen God, ick sweere by zijn handen,
Ick sweere by den pijl, den meester van mijn hert,
Die altijd stoockt mijn vier en meerdert mijne smert.
Ionckvrouwen 'tis om u. ick sweere by de schoone,

De schoone die mijn siel gevangen voert ten toone,
Die my heeft in haer macht, ick sweere by de pijn
Daer sonder ick niet sou in vreuchden kunnen sijn:
Ick sweere by dat licht dat zy my pleecht te geven
Als zy haer oogen wendt de Sonne van mijn leven,
Het is om u geweest, alleen om dese saeck,
Dat ick Cupido wil gaen leeren onse spraeck.
Self Venus van dit jaer (het is niet lang' geleden)
Quam vroeyelick en bly naer Hollands rijcke steden,
Den silveren dau viel met druppels hier en daer
Waer datse ging en stont, van haer schoon gouden haer.
Zy wou dat haeren soon by my wat sou verkeerren,
Op dat hy onse spraeck van Hollandt mochte leeren:
Ick gaf haer goeden moet, ick seyd' het sou wel sijn,
Het kindt is jonck genoeg. zy liet het daer by mijn.

Hy woonde vast by my, wy souden Hollandts spreken,
Hy hadd' de spraecke vast in tien of twellef weken.

Ick hebbe menichmael, als ick se liggen vant,
Zijn pijlen ende boog genomen in de handt,
Maer als hy van my ginck, in plaetse van bedancken,
Sant hy my een geschenck (het sijn zijn oude rancken)

Hy heeft my eenen pijn gedrukt in mijn gemoet,
Die my altijd in vreucht en smerte leven doet.
O bitter-soete pijn! dat is hy O Ionckvrouwen,
Die my eerst heeft geleert de hoop op een te bouwen,
Die my eerst heeft geleert, die my eerst heeft getoont
Den handel van het volck, dat ons soo quaelick loont.
Dat volck, dat soete volck, dat volck dat met haer spreken,
En met haer sacht gelaet der mannen hert doet breken,
Dat met haer godlick vier, en vriendelick gesicht

Als sterren in de nacht, ons duyfter siel verlicht.
De oorfaeck van ons smert, de oorfaeck van ons vreuchden,
De oorfaeck van ons quaet, de oorfaeck van ons deuchden,
De schrick van onse siel, en wederom de lust,
De brandt van ons gemoet, maer die hem selven bluft.
Dat ick de Sonne waer, of dat ick haeren wagen
Een dach mocht ofte twee doen gaen naer mijn behagen,
Ick soude stille staen soo dickwils in de locht
Dat ick den schoonen glans van een aenschouwen mocht.
Dat ick waer als de Son, ick soud' haer oogen maecken
Twee sterren in de locht, dat zy my mochten naecken,
Dat ickse mocht aensien. ick soudese doen staen
In midden s'hemels troon niet verre van de Maen.
Hoe menichmael heb ick gewenst te mogen wesen
Een bie, een kleyne bie, om honich te gaen lesen.

Vyt haeren rooden mondt. als zy eens open gaet
Soo word' ick met een sap der lieflickheyt verlaet.
Dan komt haer siel in my soetrickende gesloopen
En vloeyet in de mijn, en doet de deuren open
Van mijn verheucht gemoet. dan is mijn brandend' hert,
Int midden van mijn vier, maer verre van zijn smert.
Cupido dat ick kond' soo licht soo kleyne wesen
Gelijck de minste vlieg', my dunckt ick waer genesen.
Ick soud' een huysken recht gaen maecken by den mondt
Van een daer ick op denck, daer ick in wonen kond'.
Dat sou mijn woning sijn, daer soud' ick altijd suygen
Dat hemels lieflick nat, ick soud' haer sinnen buygen,
Haer wreetheyt doen vergaen, ick sou haer volgen naer
Tot dat ick in haer hert, of zy int mijne waer.
Gelijck de krekels doen, die in de bloemkens sweven

En by den soeten dau, en 'tnat des hemels leven,
Soo gaet het oock met ons. de liefde kan ons voen,
Ja sonder spijs oft kost of yet daer by te doen,
Het is een soeten dranck, het is een soeten regen
Die neer daelt in ons hert, het is een soeten segen,
Het is den honich dau die uyt u aenschijn vloeyt
O Venus borgery, daer mede ghy bespoeyt
Bespoeyt ons drooge siel. als ghy ons wilt begeben
En mogen wy niet eens meer dencken om te leven:
Ons leven, onse siel, ons herten sijn gestelt
In uwe sachte macht, en vriendelick gewelt:
Want Venus is een vrou, zy heeft ons oock de vrouwen
Gegeven in de macht, dat is al ons behouwen.
Wat sou de weerelt sijn, wat waer des weerelts grondt
Ten waere dat men daer een lieflick aensicht vonda?

Men secht dat Iupiter als hy eerst alle saecken

Hier in dit woeste rond begonnen hadd' te maecken,

Hem keerde drymaels om al lacchend', ende sprack

Dat in dit groote rijk noch eene saeck' ontbrack.

Doen bracht hy voort een dier, hy ded' een dier voort kommen,

Een dier, een lieflick dier dat wy een meysken nommen.

Maer als hy't had volmaeckt, en sach zijn maeckiel aen,

Hoe dat het hem toe loech, en sach het voor hem staen,

Self in zijn eygen werck kreech hy soo groot behaegen,

Dat hy zijn eygen min begonde te beklagen.

Hoe dickwils heeft den Godt die met zijn stercke handt

En 'tblixems vlamlich vier doet daeveren het landt,

Hoe dickwils heeft hy self al sachjens komen kruypen,

En naer dat soet gesicht zijns alderliefste sluypen.

Dat was zijns konincks rijk, den hemel liet hy staen

Als hy maer naer den schoot van zijn Vriendinn' mocht gaen.
Ick acht hem levend' doot, ick sluyt hem van de menschen.
Die sulck een dier aensiet, en niet en soude wenschen
Wat naerder haer te sijn. ick acht hem voor een hout.
Die in de soete min al levende verflout.
Dat ick den hemel mocht voor Iupiter bewaeren,
Ick sou een nieuwe soort van volck daer in vergaeren,
De meyskens souden sijn het meeste volck daer in:
Dat waer een borgery, bequaem naer mijnen sin.
Het ambacht dat men sou in mijn gemeynte leeren,
Dat souden soentjens sijn, ick sou daer in verkeeren,
En wetten stellen voor, die yeder wie hy waer
Met neersticheyt en vlijt sou moeten volgen naer.
Dees soete borgery en sou geen droefheyt maecken,
Haet, tooren, ende nijt, en sou men daer niet smaecken,

Geen krijg en foudersijn daer in, dan die geschiet
Met vreuchden en geneucht, en alst de min gebiet,
De vesten fouden sijn gevlochten en geweven
Van myrten die den soon van Venus ons sou geven:
De wallen fouden sijn van traenen, die de bruyt,
Als zy te bedde gaet, den eersten nacht stort uyt.
Want daer staet altydt een van Venus kleyne knapen
Niet verre van het bed', soo haest als zy gaet slapen,
En gaert dat kost'lick nat, en nemet wel gewis,
Om dat het huyden daechs niet veel te krijgen is.
Doch soo ick niet en kan tot mijne wenschen komen,
Soo hebb' ick even wel u lieden voorgenomen
Dit boecxken als een merck end' als een seker pandt
Van onse groote jonst te geven in de handt.
Jonckvrouwen, laet dan eens u lieden soete stralen

En blinckende gesicht daer vriendelick op daelen,
En wenst my, wenst my toe, dat voor den soeten loon
Ick noch besitten mach Cupidoos sachte kroon:
Den hemel van dien God (O die hem mocht beerven)
Is in den lieven schoot van zijn vriendin te sterven:
Den hemel van dien Godt is by het schoon aenschijn
Van zijne alderlieft' altijd te mogen sijn.

*Voor-reden aen de doorluchtige Vrouwen, over
veel jaren geschreven.*

H Et is een out geschil van langen tijdt geresen,
En noch op desen dach niet duydelick gewesen,
Wie dat men geven moet van deuchden en verstandt
De vrouwen of de mans den prijs en d'overhant.

De mannen hebben eerst met kloekicheyt van handen
Genomen in haer macht de steden ende landen,
En onder haer gebiedt en onder haer geweld
Des aertrijcks ronde klood getrocken en gestelt.
Daer tegen is de deucht, daer tegen sijn de gaeven
Van't vrouwelick geslacht besloten en begraven.
En haer getrouw gemoet, en haeren handel kruys
Heeft tot zijn leste pael den dorpel van het huys.
De kinders sijn haer volck, dat sijn haer soete lieden,
De borgers van haer stadt, daer over zy gebieden,
En voen die met den wijn die voor den eersten dorst
Gelijck uyt een fonteyn komt vloeyen uyt haer borst,
Tot dat zy sijn bereyt om in het veldt te treden,
En op haer vaders wijs te vechten voor haer steden.
Of door de wetenschap gelsiepen van verstandt,

Vercieren haere stad, doen meerderen haer landt.
Soo dat men een groot deel van dat de mannen drijven
In oorloch en in vree de vrouwen moet toefchrijven,
Die eerstmael brengen voort en helpen aen haer kracht
En voeden met haer bloet het mannelick geslacht.
Het mannelick geslacht, dat eerstmael als verloren,
Noch Son en siet noch Maen, eer dat het wort geboren.
Haer graf is 'smoeders buyck, daer lange tijdt de man
Voor doot begraven licht, eer dat hy leven kan,
Tot dat de silvre Maen heeft negen mael op eerden
De droeve nacht verlicht met nieu gespannen peerden,
En negen mael haer schijn, en negen mael haer hooft
Vervult met suyver licht, en wederom berooft.
Dan komt dat edel dier dat gans de aerdt doet beven,
En meerder als de vrou neemt uyt de vrou zijn leven.

Van daer is zijn begin. en die de vrou veracht
Wort met de vrou getelt eer hy wort voort gebracht.
Daerom de wijfen Helt de koninck groot van machten
Lycugus heeft belet de vrouwen te verachten,
En placht haer eenen booch te geven in de handt,
Om kloeckelick in noot te vechten voor haer landt.
Haer naelde was de spies, haer spinrock waeren lanffen,
Haer ambacht was de krijch, haer huysen waeren schansen:
Haer wiege was een schilt. daer in wiert t'huys gebrocht
Dat nieu-geboren kindt met dat quam in de locht,
Met dat geboren werdt. en als zy fouden tijden
Den vyandt int gemoet om voor haer landt te strijden,
De moeder riep haer toe, O kindt gaet in den tocht,
En keert met desen schilt, of worter in gebrocht,
Hier met sal ick u sien of levend' weder keeren,
Oft hier int huys gebrocht den dooden hoop vermeeren.

Gaet heenen, gaet mijn kindt, en toont in desen strijdt
Dat ghy een rechte spruyt van Lacedemon sijt.
Geen vrouwen sijn bequaem om rechte mans te baeren,
Dan die sich noch van sweerdt noch spieffen en vervaeren.
Geen vrouwen baeren mans, dan die in tijdt van noot
Niet vreesen voor de krijch, niet schricken voor de doot.
Als Pyrrhus sterck van macht, de Koninck van Epiren
Naer Lacedemon quam met onbekende dieren,
Met Elephanten groot, van wonderbaer gewelt,
Die noyt voor zijnen tijdt en quaemen int het veldt,
De vrouwen hebben self de mannen moet gegeven
En kloeckelick vermaent om vromelick haer leven
Te laeten voor het landt, en met een sterck gemoet
Te offeren aen Mars haer licchaem ende bloet.
De mannen in de noot die wouden gaen versenden

Haer vrouwen uyt de Stadt, om soo van haer te wenden
De vreesse van de door: maer eene van verstandt
Quam in de Raet gegae met een sweert in haer handt
En heeft de mans gevraecht, of zy dan liever wouwen,
Verlaeten haere stadt, behouwend' haere vrouwen,
Dan dat zy die voor haer tot hulpe van het landt
Gewapent fouden sien neer vallen in het sand.
De vrouwen sijn bekend van d'Amazoonsche vorsten,
Die met een yser heet uyt branden haere borsten,
D'een hielden aen den toom, en d'ander aen de lans,
En sittende te peert, soo renden op de mans.
En noch veel ander meer, de welck van de Poëten,
Om dat het vrouwen sijn, al wetens sijn vergeten,
Die wy nu brengen voor, en stellen als ten toon,
Niet wiljend' haer yoortaen benemen haeren loon.

Neemt dit dan aen in danck, en leert de mannen prijzen,
 Dat ghy de vrouwen oock haer eere moocht bewijzen,
 En toelaet haeren lof geheel en ongeschent,
 Die niet min kloeck en sijn, maer minder sijn bekend.

*Ionckheer IOHAN van der Does, Heere van
 Noortwijck aen DANIEL HEINS, eerst
 gekomen sijnde om te studeren
 tot Leyden.*

O Heyns die van den Heynst dijn naem voert, door wiens
 Ontsprongen is geweest uyt 'tgrasig Helicone (hoef
 De Caballijnsche vloet: eer dat hem Glaucus sone
 Den toom wierp in de mondt ontrent Pirenes gloef.

Waer door u t'hans soo mildt zijn wateren uytmeect,
Als dien voor al ons jeucht Apollo heeft verkoofen,
Om tusschen tijden sich int dansen te verpoofen,
En houden aen de lijn de dochters van Moneet:
Soo dickwil moy gemaect, doch nemmermeer versact
Van een so fraeyen ront en wel gestemde sangen,
Als of ghy dees geleert, of van haer hebt ontfangen,
Ten tijden doen ghy eerst tot Leyden wert bestaect,
En dat ghy hebt begoft te roeren Clioos snaer,
Met een foodanen voys, als tot lof van Corinne
Te quelen Naso plach, of daer met zijn vriendinne
Cassandre was gewoon te cieren Sannaæaer.
Hier van kan wesen tuyg soo menich hooffen brief
Geschreven op de wijs van Nasoos Heroiden,
Welck't licht geloof door liefd' gebracht heeft in swaer strijden,
Tot

Tot nadeel van haer eer, der maechden 'tmeeste grief.
Waer van ten deel ons wel gebleken is de proef
Vyt Deidamiens brief aen Peleus soen gefonden,
Vol sins, van woorden rijck, ja van gelijcke vonden
Als hy te vinden plach dien 'tGeetsche landt begroef,
Noch sijnd' in 'sKeyfers ban, soo verre buyten Room.
Daer noch beneffens ginck een lofdicht schoon ter eeren
Des overzeefche tochts, nu onlangs by ons Heeren
De Staeten 'slandts gedaen op 'svyants kust en stroom,
En van de groote zeeg, daer met Gods stercke handt
Graef Mauritz heeft gekroont niet verre van Westende,
Al waer men selve 'thoofst voor d'ons den rug sach wenden,
Voor wien soo menich Specht leyt met de neus int sandt.
De rest heb niet gesien. doch wie en kan den boom
Niet kennen uyt de vreucht, en uyt de klau den leeuwe?

O door vlijt en verstant, niet als men in d'ouw' ceuwe
Gewoon was, dichtër kloeck geworden in den droom.
En wilt derhalven niet u belgen, als ghy fiet
Den draf van Alcmeens soon de dwergen conterfeyten,
Oft op Achillis schilt met klarer buffen speyten,
Of dat Pan Phœbus hier derf trotfen met zijn riet.
Waer med' ick seggen wil, dat gh'u niet stooten moet
Aen Zoilus geblas, als die u hoort te laeten
Genoegen, t'hebben d'eer, dat voor al ons landt saeten
Self Scala u op't hooft geplant heeft Daphnes hoet.

*DANIEL HEINS aen Jonckheer IAN van
der Does, Heere van Noortwyck.*

NV sie ick voor gewis, dat al wat de Poëten
Van Phœbus door haer konst ons hebben laten weten,
Niet

Niet anders is geweest dan slechts een vals bediet,
In Griekenlandt gebroet, jae oock veel min als niet,
Dat hy tot zijn geboort hadd' Delos uytgekoren,
Om daer te mogen sijn van Coer kindt geboren,
In Delos altijd nat, gekroont van alle kant
Soo van de groote zee, soo van het dorre sandt.
Aldaer de wilden Godt, de Godt van onse landen,
Neptunus gans het lant omringde met zijn banden,
Aldaer de waetren wreet seer hooch in haeren tocht
Besprongen met haer schuym de vreesfelicke locht,
Het een, meen ick, is waer, maer 't ander is gelogen:
Want dat hy soude sijn in Delos opgetogen,
En kan ick niet verstaen: maer dat hy by de kant
Der zee geboren is, blijkt wel uyt u verstandt.
Want hy int Hollants spreekt, en als in onse steden

Geboren en geteelt, my komt aen boort getreden
Met eenen Duytschen voys, van sulcken soeten klanck,
Als Phœbus met zijn volck in Cadmi bruyloft sanck.
Ick wil voortaan met recht Bœoten laeten vaeren
Met al den GriECKschen pracht, en Pindaro zijn snaeren
Gaen senden, als ick sie, dat hy, die onsen geest
En onse konste stiert, van Hollandt is geweest.
Hy moest van Hollandt sijn, van Hollandt moest hy wesen,
Maer Delos en was niet, gelijckerwijs wy lesen
Gelegen binnen in Ægæi woesten grondt,
Aldaer den ronden hoop der Cycladen in stondt.
Ick meyn' het is niet ver van Catwijck af gelegen,
Van Leyden oock niet ver, beset met dorre wegen.
T'is Noortwijck nu genaemt, dat Noortwijck, daer den helt
En vorst van onse konst is Overste gestelt.

Dat Noortwijck daer de zee, dat Noortwijck daer de baeren
De sterren trotsen derf, en vreeselick opvaeren
Door Æoli gebiedt, dat Noortwijck daer het landt,
Als Delos hier te voor, staet midden in het sandt.
Daer gans het huysgesin van Nereus groene benden
Al springende rontom sich door het water wenden,
Daer Doris met haer volck komt swemmen, ende gaen
Schier boven op het landt, en op de duynen staen.
Hoe dickwils heb ick self, ick neem u tot getuygen
Ghy winden, die de zee doet rijfen ende buygen,
Hoe dickwils heb' ick self, als ick daer ben gegaen,
Al den gesteerten hoop rontom mijn lijf sien staen?
In desen dorren kant, daer niet dan schepen waeren,
Dan zee, dan harde locht, schier midden in de baeren,
Is voortgekomen eerst, die met zijn wijs gemoet,

Als Phœbus, al den hoop van Roomen wijcken doet.
Men secht dat Venus self, die uyt de zee geboren
Is selver oock geweest, doen meer als van te voren
Te Noortwijck is gesien, de meysjens van het landt
Die hebben haer doen self genomen by de handt,
En in den dans geleyt. Cupido quam getreden,
En met een bly gelaet naer onsen kant gereden.
Zijn peerdt was Zephyrus, die doe ter tijdt een kleet
Van roosen om en om zijn vleugels was gespreet.
Men secht dat hy daer naer al op de selve tijden,
Te schepe leerde gaen, en op het waeter rijden.
Hy was bepeckt, betart, als ons maetroosen sijn,
Die nu noch alle daech gaen seylen in den Rijn.
Men secht dat hy daer oock op d'Hollandtsche manieren
Zijn voeten leerd' op't ys en over de rivieren

Snel vliegen als de windt, daer noch op desen rijdt
Het soete Venus-volck gesien wordt en gevrijdt.
Hoe dickwils heeft hy oock zijn pijlen daer vergeten,
lae selve zijnen boogh al schietende versleten?
Hoe dickwils als men ginck hem soecken in het landt,
Is hy gevonden daer staen spelende by't sandt?
Anacreon vaert wel, vaert wel voortae Athenen,
En ghy Romeynen oock. ick wil my van u spenen,
Als Delos by ons is, en Phœbus van dit landt,
Soo wil ick u voortae niet nemen in de handt.

Ex persona Sponsi.

T En lesten heeft de soon van Venus ons gesonden
Een soet een eeuwich vier, en eenen pijl gevonden,

Gevon-

Gevonden eenen pijl vol hönich, sonder gal,
Die binnen in mijn hert geduerich branden sal.
Ten lesten is het kindt dat altijd pleecht te dwalen,
Te vliegen hier en daer, besloten in de paelen
Van oordeel en verstandt, van reden en bescheyt.
Het heeft ten lesten eens zijn' blintheyt afgeleyt.
Al wat dat onse pen van Erato gedreven,
Onsteecken en geleyt, gewenst heeft en geschreven,
Al wat sy dickwils heeft, beschreven, en gespeelt,
Is altemael te saem begrepen in dit beelt:
Gewoon alleen haer eer met daden en gedachten,
En met een groot gemoet gestadich nae te trachten;
Best in haer huys bekend, en verre van de straet,
Daer niet dan ydelheyt en dwaesheyt om en gaet.
Haer vaders soeten lust, haer moeders welbehagen,

Gewoon alleen naer die te zien, naer die te vragen,
Niet als de kleuters doen: die gans het hert den fin
Hangt naer de dertelheyt, en naer de sotté min.
Die niet een anders eer en met haer eygen spelen,
En haeren goeden naem haer selven eerst onstelen,
Onstelen bey te saem haer self en haeren man,
Het gene dat daer nae niet weder komen kan,
En sien niet dat de deucht van een volmaeckte Vrouwe
Is voester van de min, en borge van de trouwe:
Dat eerbaerheyt alleen, dat wijsheyt en verstant,
Bevesticht desen staet, doet sluyten desen bant:
Dat een hoochmoedich hert is boven sotticheden,
Is boven ydelheyt, en volcht alleen de reden:
Daer sy niet af en gaet, en nimmermeer en wijckt,
Maer focckt tot dat sy vint een siel die haer gelijckt.

Dit is den grooten bant, die noch de swarte deuren
Van Pluto, noch de poel van Phlegeton kan scheuren,
De welck' Eagri soon, heeft midden door de nacht,
En midden door de doot, tot Acheron gebracht.
Soet hert, beminde siel, met reden uytverkoren,
Van een die tot de lust van wijsheyt is geboren,
Komt daer u dese deucht dit suyver oordeel leyt,
En laet ons beyde gaen de wech van eeuwichheyt.
En ghy vermaerde stadt, princeesse van de landen,
Die nu vereenigt sijt, die met twee soete banden
Gevangen hebt een hert, verstrickt hebt een gemoet,
Tot noch toe niet beweecht door eere noch door goet:
Die tegen Tamesis vermacckelijcke stroomen,
Die tegen Rhodanus en Tiberis van Roomen,
Gestelt hebt uwe Maes en uwen schoonen Rijn,

Die meer als van te voor, van ons verseeckert zijn;
Deelt met van onse vreucht, en door de soete nachten
Die ghy my geven sult, doet groeyen mijn gedachten
En breecken door den tijdt. dat tot den lesten kant
Des werrelts sy bekend de vreucht van mijn verstant.
Het sy dat ick den lof van groote dapperhelden,
Haer wapenen van outs en daden wil gaen melden,
Haer wijsheyt en beleyt, doe klincken over al
Met een metalen pen, die niet vergaen en sal:
Of dat ick besig ben, om neerstich te doorloecken
In Plato soet van mondt en Epicteti boecken,
Hoe dat een hoogh gemoedt, gegrontvest op de deucht
Sich oock in ongeneucht en tegenspoedt verheucht;
Wort meester van sich selfs, is altijd wel te vreden,
Leert gramschap, haet, en nijt, en giericheyt vertreden.

M

Of dat

Of dat ick hooger vlieg', en naer de wijs heyt staen
Die God ons selve leert, en tot den hemel gae.
Maer siet den avondt komt, de nacht die gaet vertoogen
De peerlen van zijn hooft, zijn schoone gouwen oogen.
Siet Venus sent haer volck, die bieden dat de Maen,
Met haeren schoonen sleep, wat vlytiger wil gaen.
Zy loopen deur het huys, sy roepen en bespreecken
Dat Hesperus zijn hooft wilt uyt den hemel steecken,
Eer dat sy gaen van daer. En met dat sy kijckt uyt
Loopt yder na zijn werck, vliegt yder na de bruyt.
Den eersten trecktse voort, de tweeden gaet vast draven
En springen om haer lijf: de derden gaet begraven
Int midden van het bed de maechdom, die nu vreeft,
En sal in korten tijdt gaen geven zijnen geest.
De vierde draecht de keers, de vijfde die gaet vangen

De tranen die de bruyt laet rollen van haer wangen,
Dat kostelijck soet nat: en sluyts' in een gelas,
Die daer veranderen in soeten hypocras.
De schoone Venus staet en lacht om dese dingen,
En wenst haer veel gelucks, en doet haer kinders singen,
O Hymen Hymen komt. sy selve leydt de bruyt,
Geeft haer de leste soen, en singt vast over luyt:
Nu kinderen gaet heen, en sinaeckt de soete vruchten
Van Venus en haer kint, en sucht tocht soete suchten.
Maeckt liefelijck gerucht: maeckt liefelijck gesoen,
Veel soeter als ghy siet dat mijne duyven doen.
Gaet kinderen gaet heen, en wilt haer toch niet wijcken,
En geeft haer toch niet toe. Ick sal de soentjens strijcken
Met soeten honich dau, met suycker, met den wijn
Daer mede dat by ons de Gode vroylijck zijn.

178 DAN. HEIN. NEDER-DVYTSCH E POEMATA.

Gaet kinderen, en komt haest weder met u dryen,

Gaet kinderen en maeckt veel soete schilderyen:

Gaet brengen voor den dach, een soet en aerdich dier

Vol van zijn moeders trou, en van zijn vaders vier.

*Door-reden aen de doorluchtige Vrouwen, over
veel jaren geschreven.*

H Et is een out geschil van langen tijdt geresen,
En noch op desen dach niet duydelick gewesen,
Wie datmen geven moet van deuchden en verstandt
De vrouwen of de mans den prijs en d'overhant.
De mannen hebben eerst met kloekicheyt van handen
Genomen in haer macht de steden ende landen,
En onder haer gebiedt en onder haer geweld
Des aertrijcks ronde klood getrocken en gestelt.
Daer tegen is de deucht, daer tegen sijn de gaeven
Van't vrouwelick geslacht besloten en begraeven.
En haer getrouw gemoet, en haeren handel kuys

* * *

Heeft

Heeft tot zijn leste pael den dorpel van het huys.
De kinders sijn haer volck, dat sijn haer soete lieden,
De borgers van haer stadt, daer over zy gebieden,
En voen die met den wijn die voor den eersten dorst
Gelijk uyt een fonteyn komt vloeyen uyt haer borst
Tot dat zy sijn bereyt om in het veldt te treden,
En op haer vaders wijs te vechten voor haer steden.
Of door de wetenschap geslepen van verstandt,
Vercieren haere stadt, doen meerderen haer landt.
Soo dat men een groot deel van dat de mannen drijven
In oorloch en in vree de vrouwen moet toeschrijven,
Die eerstmael brengen voort en helpen aen haer kracht
En voeden met haer bloet het mannelick geslacht.
Het mannelick geslacht, dat eerstmael als verloren,
Noch Son en siet noch Maen, eer dat het wort geboren.

Haer graf is 'smoeders buyck, daer lange tijdt de man
Voor doot begraven licht, eer dat hy leven kan,
Tot dat de silvre Maen heeft negen mael op eerden
De droeve nacht verlicht met nieu gespannen peerden,
En negen mael haer schijn, en negen mael haer hooft
Vervult met suyver licht, en wederom berooft.
Dan komt dat edel dier dat gans de aerd' doet beven,
En meerder als de vrou neemt uyt de vrou zijn leven.
Van daer is zijn begin. en die de vrou veracht
Wort met de vrou getelt eer hy wort voort gebracht.
Daerom de wijfen Helt de koninck groot van machten
Lycurgus heeft belet de vrouwen te verachten,
En placht haer eenen booch te geven in de handt,
Om kloeckelick in noot te vechten voor haer landt.
Haer naelde was de spies, haer spinrock waeren lanßen.

184 VOOR-R. VAN DE DOORL. VROUW.

Gewapent fouden sien neer vallen in het sandt.
 De vrouwen zijn bekend van d'Amazoonsche vorsten,
 Die met een yser heet uyt branden haere borsten,
 D'een hielden aen den toom, en d'ander aen de lans.
 En sittende te peert, soo renden op de mans.
 En noch veel ander meer, de welck van de Poëten,
 Om dat het vrouwen zijn, al wetens zijn vergeten,
 Die wy nu brengen voor, en stellen als ten toon,
 Niet willend' haer voortaan benemen haeren loon.
 Neemt dit dan aen in danck, en leert de mannen prijzen,
 Dat ghy de vrouwen oock haer eere moocht bewijzen,
 En toelact haeren lof geheel en ongeschent,
 Die niet min kloeck en zijn, maer minder zijn bekend.

VOLGEN NV DE EXEMPELEN
V A N D E
Doorluchtige Vrouwen.

Die van VVinberghen, die haer Mans
*op den rugge nyt-gedragen
hebben.*

DE Keyser heeft de Stadt, de Keyser heeft de wallen:
Wy zijn in 'svyants wil end' haere macht gevallen.
Ons Mannen gaen ter doot: end' al haer vroomde daet
En heeft haer nievers toe dan tot de doot gebaet.
Haer leven staet in ons: ons is wat toegelaeten
Soo wy dat wel besteen, dat sal haer connen baeten.
Een yeder wort gejont al dat hy draegen can,
Wy laeten hem ons goet, wy nemen onsen Man.

Lucia die haer selven de oogen uytstact,
*om dat sy van den Tyran niet en soude
vercracht worden.*

V V Aer niet hebb' ick verdient, dat ick hem zoud' behagen
Die ick niet lyden mach, die ick niet can verdragen,
Den roover van mijn eer, de oorfaeck van mijn quaet,
Den vyandt van mijn deucht, die nae mijn cuyf heyt staet?
Mijn oogen hebben schult: de spiegels van mijn leven,
Die hebben tegen my verborgen raet gegeven.
Daer sal ick wraeck van doen, als oorfaeck van mijn schant
En mijn verraders beyd' uytrucken met de handt.

Hippo, de vvelcke van des vyants Schip
gevangen zijnde, in de Zee spranck om
haer eere te behouden.

En maechdelicke vrees en stouticheyt der Mannen
Die hadden uyt het hert van Hippo veer verbannen
Een dootd gemengt met schand' een leven met oneer,
Veel erger als de doot, dus vreesende niet meer,
Als datmen vreesen moet, doen s'Vyandts Schip quam vaeren
End' haer nam in het Meer, wierp zy haer in de baeren,
Int midden van de Zee. Vyt vrees van desen noot
En heeft zy niet gevreesd te loopen in de doot.

De Dochter die de Moeder in de ge-
vangenisse met haer borsten onder-
houden heeft.

IN Yfer ende Staci met voeten ende handen,
Licht ghy hier Moeder vast in soo veel sware banden.
Door honger ende dorst gebracht in groote noot,
En endelick daer door gedwongen tot de doot.
Wat sal ick voor u doen? hebt ghy my opgetogen,
Ick ghev' u dat wederom, ick hebb' u eens gesogen,
Comt suycht my wederom, comt neemt hier broot en Wijn
Wy sullen Dochter beyd' en beyde Moeder zijn.

De Huyfsvrouvven vande Galli, de vvelcke
*den inwendigen strijdt die tusschen haer Man-
nen geresen was, neder geleyt hebben.*

DIe geen en wyfen raedt ons toe en derf betrouwen,
Maer gevet al de Mans, en nement al de Vrouwen,
Die toonen wy zijn schult. Want doen met groot geweld
Ons Mannen hadden sich in volle slach gestelt,
Om voort te vallen aen: haer eygen volck en Knechten
Te dooden overhoop, soo hebben wy het vechten,
Met wijsheyt neer geleyt. Daer voor wort onsen raet
Noch daegelicx gebruyckt, in allerhande quaet.

De Vrouwen van Lacedemon, die een ander,
*de welcke haer schoone Tabyten toonde,
haer Kinderen getoont heeft.*

Ick hebb' het al gesien, dat ghy my condet toogen,
Dat eerelick cieraet en costelick in d'oogen
Maer boven al dat schoon en cierelick Tapyt,
Het geen daer ghy voor al, soo blyde mede zyt.
Hier van en weet ick niet, maer sal u wat gaen toonen
Dat by ons wort geacht, en niet is om verschoonen:
Mijn Kinders die ick hebb', den costelicksten pandt.
De welck' een suyver Vrou mach hebben in ons Landt.

Beronica, de vvelcke haeren soon die door
den raedt van Laodice omgebracht was, aen
Cæneus, die daer toe geholpen hadde, met
eenen steen geworpen heeft.

DE gramschap is genoeg om my een Man te maecten;
Loopt Ceneu waer ghy wilt ick sal u wel genaecten,
En 't lichaem van mijn Soon waer dat het wesen mach,
Zal ick met dese handt gaen brengen voor den dach,
Mijn Lancy heeft gemist: en wilt daerom niet meenen
Dat ick ontwapent ben, zoo lang' als daer noch Steenen,
Of yet te vinden is daer meed' een Moeders hert
Can wreken haeren Soon, en lichten haere smert.

De Huyfvrrou des Viffchers die om een
*lanckduerich gebreck dat fy in haeren Man
merckte, haer ende hem'tfamen gebon-
den in Zee heeft gefmeten.*

Ick ben altijd befwaert, bedroeft tot allen tijden,
Niet om mijn eygen pijn, maer om een anders lijden.
Zijn sieckte doet my zeer, zijn droefheyt is de mijn,
Met hem ben ick in druck, met hem ben ick in pijn.
Om dat ghy niet en kont, o lieven Man, genesen,
Zoo moet ick oock altijd in druck en pijn wesen.
Dus op dat ick mach zijn uyt droefheyt, ghy uyt ween,
Zoo fullen wy te faem ons werpen in de Zee.

